БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 50 (797)

10 МАРТ ЯКШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА. 1957 йилги экишни сифатли ўтказиш, тўла гектар ва ғўзанинг зарур қалинликда бўлишини таъминлаш тадбирлари тўғрисида (1- бет).

Ҳар бир қулай кундан тўла фойдаланиб, кўкламги экишга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрайлик! М. Эрсолиев. — Квадрат-уялаб чигит экишга тайёргарлик кучайтирилди. Б. Ҳалилов, М. Ғозиев. — Ваъдасига вафо қилмаётганлар (2- бет).

АГРАНОМ МАСЛАҲАТИ. Д. Қосимов. — Беда ҳосилини фитономусдан сақлаб қолайлик (2- бет).

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ. А. Шермуҳамедов. — Райком секретари (2- бет).

С. Азимов. — 22- ғишт-черепица заводлари бошқармаси нега планни бажармаётир? (3- бет).

Енгин Мирза. — Она сийнаси (3- бет).

РЕПОРТАЖ. Н. Шералиев. — Ранг-баранг газламалар (3- бет).

М. Аброров. — Ўзбекистон Давлат эстрадасининг гастроллари (3- бет).

М. Юрьев. — Революцион ҳушёрлик — совет ватанпарварининг муҳим фазилати (3-4 бетлар).

Хавфсизлик кенгашида (4- бет).

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

1957 йилги экишни сифатли ўтказиш, тўла гектар ва ғўзанинг зарур қалинликда бўлишини таъминлаш тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қайд қиладиларки, 1956 йилда республиканинг кўпгина колхоз ва совхозлари барча агротехника тадбирларини тўғри амалга ошириб, пахта майдонидан тўла фойдаланишни ва ҳар бир участкада ғўзанинг нормал қалинликда бўлишини таъминлаб, юқори ҳосил етиштирдилар. Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Н. Манноnов) ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 42,2 центнердан, Денов районидаги «8-март» колхози (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Қобилов) ҳар гектар ердан 42,6 центнердан, «Ҳазорбоғ» совхози (директори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Зибров) ҳар гектар ердан 39,9 центнердан пахта олди.

Октябрь районидаги Каганович номли колхоз (раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Турсунқулов), Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Мирзааҳмедов), Андижон районидаги Сталин номли колхоз (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Бакиров) ва бошқа колхозлар ҳам юқори ҳосил етиштирдилар.

Шу билан бир вақтда бир қанча далачилик бригадалари, колхоз ва совхозлар пахтадан кам ҳосил олиб, давлатга пахта топшириш планини бажармадилар, чунки, улар, даставвал, экиш сифатини буздилар ва муддатига риоя қилмадилар, гектарларнинг тўла ва ғўзанинг зарур даражада қалин бўлишини таъминламадилар.

Яхши, соғлом чигитни ўз вақтида ва сифатли қилиб экиш—уни тезда ва бир текис ундириб олиш—пахтадан юқори ҳосил етиштиришнинг ҳал қилувчи шартидир. Бироқ, кўпгина колхозлар тайёргарликни кечиктириб юбориш орқасида экишни жуда чўзиб юборадилар, экишни сифатсиз ўтказадилар, бу эса ўсимликнинг кеч ривожланишига, сийрак бўлишига ва қайта экишга олиб келади. Натижада ҳосил кам бўлмоқда.

Шу нарса ёмонки, бу йил республиканинг бир қанча колхозлари, совхозлари ва МТСлари ана шу қўпол хатони такрорламоқдалар ва шу вақтгача техникани, от-уловни ва бошқа материал-техника воситаларини кўкламги экишга тайёрлашни тамомламадилар

Экиш учун ажратилган майдонлардан тўла фойдаланишни ва ғўзанинг зарур даражада қалинлигини таъминлашда далаларни текислаш муҳим аҳамиятга эгадир. Яхши текисланмаган ерга чигит экилганида қаторлар тўғри чиқмайди ва чигит бир текис кўмилмайди. Бу эса ғўза сийрак чиқишига сабаб бўлади, бундай участкаларда вегетация даврида суғоришни сифатли ўтказиш қийинлашади, тупроқ бир текис намланмайди, натижада ўсимликлар бир хил ривожланмайди. Шўр ерларни сифатсиз текислаш шунга олиб келадики, ювиш учун бостирилган сув ер бетини бир текисда қопламайди, оқибатда картанинг айрим қисмлари етарли даражада ювилмай қолади. Бундай ерларда чигит жуда сийрак чиқади, шўри ювилмаган бўлтоқларда ғўзалар нобуд бўлади ёки чигит бутунлай униб чиқмайди.

Шунга қарамай, область, район совет ва партия органларининг кўпгина раҳбарлари, МТС ва совхозларнинг директорлари, колхозларнинг правлениелари ерни текислашга етарли эътибор бермаётирлар, ер қазийдиган кўпгина техникадан фойдаланилмаётир ва ер текислаш ишлари қониқарсиз ташкил этилган.

Ўтган йил чигит экиш учун ажратилган майдонлардан тўла фойдаланиш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланганига қарамай, кўпгина колхоз ва совхозларда гектарлардан тўла фойдаланиш чоралари кўрилмади, ер бурчаклари ва марзаларга, карталар ичидаги ариқлар ёқасига чигит экилмади. Чигит ола чиққан жойларга кўчат ўтказиш ва чигит экиш ўз вақтида ва ҳамма майдонларда ўтказилмади. Бунинг устига айрим колхозларнинг раҳбарлари контрактация шартномаларида белгиланган майдонларга чигит экиш топшириғини бажармасдан давлат манфаатларига зид иш қилдилар.

Ғўза зарур даражада қалинликда бўлиши юқори ҳосил олишнинг энг муҳим шартларидандир. Лекин республикадаги кўпгина далачилик бригадаларида, колхоз ва совхозларда 1956 йили ҳамма ерда ҳар гектарда керакли миқдорда кўчат бўлишига эришилмади, кўпгина кўчат культивация, кетмон чопиғи ва суғориш вақтида нобуд қилинди. Бунинг натижасида йиғим-терим олдида республикада ўрта ҳисобда ҳар гектардаги кўчат 75 минг тупданга тўғри келди. Бухоро, Хоразм областларида, Қорақалпоғистон АССРда, Фарғона областининг Қўқон группа районларида, бошқа областларнинг бир қанча районлари ва кўпгина колхозлари ҳамда совхозларида ғўза тупи бундан ҳам кам бўлди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ғўзанинг зарур даражада қалинлигини таъминлашнинг энг муҳим шарти тупроқни экишга тайёрлаш юзасидан ўтказиладиган тадбирларни тўғри амалга оширишдан иборат, деб ҳисоблайдилар. Бу тадбирлар чигитнинг эрта муддатларда ернинг табиий нами билан бир текис униб чиқишини таъминлайди.

Кўп районларда ернинг нам запаси етарли бўлмаган, анча майдонлар ҳайдалмаган ва шўр ерлар ювилмаган бу йилги кўклам шароитида мазкур тадбирларни амалга ошириш айниқса катта аҳамиятга эгадир.

Шунга қарамай, кўпгина партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалик ва сув органлари, колхоз, МТС ва совхозларнинг раҳбарлари ерда нам тўплашга эътиборсизлик билан қарамоқдалар, ерларни бороналамаётирлар, бунинг натижасида ҳозирнинг ўзидаёқ тупроқнинг қуриб қолиш фактлари учрамоқда, мартнинг биринчи беш кунида эса ҳаммаси бўлиб 800 гектар майдон запас суғорилган.

Барча колхоз ва совхозларда экишни сифатли ўтказиш, тўла гектарни ва ғўзанинг зарур қалинликда бўлишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон КП Марказий Комитеги ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети **қарор қиладилар:**

1. Тупроқни экишга тайёрлаш ва суғориладиган ерларни текислаш юзасидан

1. Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, МТС ва совхоз директорлари ва колхоз правлениелари зиммасига яқин кунлар ичида техника, от-улов, асбоблар ва бошқа материал-техника воситаларини тайёрлашни барча колхоз, совхоз ва МТСларда яқин кунлар ичида тугаллаш учун қатъий чоралар кўриш вазифаси юклатилсин. Бунда сифатга алоҳида эътибор бериб, ерни чигит экишга тайёрлаш ишларини дарҳол қизитиб юборилсин.

Ҳар бир колхоз ва совхозда агрономлар, энг яхши пахтакорлар иштирокида ерни экишга тайёрлашнинг табақали системасини ишлаб чиқиш тавсия этилсин. Бунда ҳамма ишларни сифатли ўтказишга, ерда намни сақлаб қолишга, ишни юзакилаштирмасликка, шунингдек кераксиз ишларга урунмасликка эътибор берилсин:

а) тупроқнинг намини ва структурасини сақлаб қолиш учун кузги шудгор қилинган ерларни қайта ҳайдашга йўл қўйилмасин;

б) кузда шудгор қилинган шўрҳок ерларни экиш олдидан ишлашда борона билан ёки агрегатида бороnаси бўлган чизель билан тупроқ юмшатилсин;

в) кузда ҳайдалган ва шўри ювилган ерлар бети зичлашиб қолган бўлса, агрегатида боронаси бўлган чизель билан ёки отвалсиз плуглар билан юмшатилсин ва тупроқнинг зарур даражада ишланишига эришилсин;

г) кузги шудгор ўтказилмаган ерлар отвалсиз плуг билан чуқур ҳайдалсин ва орқасидан агрегатида моласи бўлган планировщик билан текислансин;

д) бегана ўт кўп бўлган ерлар, партов ва янги ўзлаштириладиган ерлар кўкламда чимқирқарлик плуг билан чуқур ағдариб ҳайдалсин;

е) ерни асосий ишлаш қандай қурол билан бажарилишидан қатъи назар, кузда фосфорли ўғит солинмаган ҳамма майдонларга ишлаш олдидан органик ўғитлар билан фосфорли ўғит қўшиб солинсин;

ж) тупроқда табиий намни сақлаб қолишнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, ҳар бир ёғингарчиликдан кейин ер бороналаб турилсин.

з) табиий нам чигитнинг бир текис ва тўла униб чиқишини таъминламайдиган ерларда чопиқ тракторларига окучник тиркаб эгатлар олиб, дарҳол запас суғоришга киришилсин.

Суғоришдан кейин ер етилиши биланоқ бороналансин ёки планировщик билан текисланиб бороналансин;

и) шўр ювиш сифатсиз ўтказилганда ўсимлик кўплаб нобуд бўлади. Буни эътиборга олиб, ерларни бостириб суғориш тезда сифатли қилиб тугаллансин:

2. Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлигига ерни ювиш ва запас суғориш учун керакли сувни колхоз ва совхозларга ўз вақтида етказиб беришни таъминлаш юклатилсин;

3. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, МТС ва совхоз директорлари, колхоз правлениелари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

а) МТС ва совхозлардаги мавжуд ҳамма бульдозерлар, скреперлар ва грейдерларни тайёрлашни беш кун муддат ичида тугаллаш ҳамда уларни ишга тушириш,—бунда пахта далаларини текислаш юзасидан катта ҳажмдаги ер қазиш ишлари, шунингдек 1957 йил экиш планига киритилган партов ва янги ерларни текислаш ишларига алоҳида эътибор берилсин.

Шу муддат ичида ерни текислаш ишларига Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги, Автомобиль-транспорти ва тош йўллар министрлиги ва бошқа ташкилотларнинг ер қазийдиган техникаси жалб этилсин.

Бульдозерлар, скреперлар ва грейдерлардан икки сменада юқори унумли фойдаланиш таъминлансин;

б) ер ишлари ҳажми кам бўлган бошқа пахта далаларини текислашга МТС ва совхозлардаги барча текисловчи машиналар, оғир мола, шунингдек «универсал» тракторларига осиб ишлатиладиган КПН маркали канал қазувчи машиналарнинг чўмичларидан дарҳол фойдаланилсин.

Ер текислаш ишларини ўтказиш учун етарли даражада колхозчилар ва совхоз ишчилари ажратилсин ҳамда уларнинг унумли ишлашлари учун яхши шароит яратиб берилсин;

в) режа сими тортиб чигит экиш учун ажратилган далаларни биринчи навбатда яхшилаб текислаш таъминлансин, бунда ана шу тадбирнинг квадратлар аниқ чиқиши учун муҳим аҳамиятга эга эканлиги кўзда тутилсин.

г) ер текислаш билан бир вақтда колхоз ва совхозларда режа сими тортиб чигит экиш учун ажратилган майдонлардаги карталар ичида бўлган тут дарахтларини бошқа жойга олиб ўтқазиш ишлари дарҳол бошлаб юборилсин.

4. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетларига ер текислаш ишларини ташкил этиш ва раҳбарлик қилишда МТС ва совхозларнинг бош агрономлари ва бош инженерларини, колхоз агрономларини, сув хўжалиги мутахассисларини жалб қилиш ҳамда ер текислаш ишларини тўғри ташкил этиш, ер қазувчи ва текисловчи техникадан унумли фойдаланиш устидан кундалик контроль ўрнатиш юклатилсин.

5. Белгилаб қўйилсинки, ер пухта текислангач ва ҳар бир участкадаги паст-баландликлар тўғрилангандан кейингина чигит экишга киришилсин.

МТС ва совхоз директорлари ҳамда колхоз правлениеларига ана шу тартибга риоя қилишни таъминлаш юклатилсин.

2. Тўла гектарни таъминлаш юзасидан

6. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шу нарсани алоҳида кўрсатиб ўтадиларки, 1957 йилда республикада 3 миллион тонна пахта етиштириш юзасидан олинган мажбуриятни ҳосилни оширишга қаратилган ҳамма тадбирларни амалга ошириш, шунингдек суғориладиган ерлардан тўла ва тўғри фойдаланиш орқалигина бажариш мумкин.

Шу муносабат билан, айрим колхоз ва совхоз раҳбарларининг пахта майдонини ўтган йилдагига нисбатан камайтиришга уринаётганликларини, шунингдек пахта учун ажратилган ерлардан тўла фойдаланилмаётганлиги каби фактларни давлат ва колхоз манфаатларига путур етказадиган уриниш ва фактлар деб қоралансин.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигидан, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, Ўзбекистон ССР Тўқимачилик саноати министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, МТС ва совхоз директорлари, колхоз правлениеларидан 1957 йилда барча колхоз ва совхозларда чигитни гектарларга тўла экишни таъминлаш талаб қилинсин.

Шу мақсадда:

а) пахта ва бошқа экинлар экиш учун майдон ажратиш ва ўлчаш дарҳол тугаллансин, бу ишга колхоз ва совхоз агрономлари, ерни ҳисобга олувчилар ва ер тузувчилар жалб қилинсин;

б) ҳар бир участканинг ҳамма еридан фойдаланиш тўла гектар учун курашда асосий вазифа эканлигини ҳисобга олиб, пахта майдонини ажратиш ва бу майдоннинг ҳажмини белгилаш вақтида участкалар ичидаги ўнқир-чўнқир жойларни текислаш, кераксиз ариқларни кўмиш, уватлар, ариқлар ва йўллар бўйидаги марзаларни мумкин қадар кам қолдириш, якка дарахтларни кўчириб олиб бошқа жойга ўтқазиш кўзда тутилсин;

в) экиш тугаллангач, ҳар бир участкадаги бурчакларга, йўл четларига, ўқариқ бўйларига дарҳол чигит экиб чиқилсин ва бу иш устидан кундалик контроль ўрнатилсин;

г) чигит экиб бўлинган ҳамон ҳар бир далачилик бригадасида махсус комиссиялар кучи билан, амалда қанча майдонга чигит экилганлиги ўлчансин ҳамда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги ва Тўқимачилик саноати министрлигининг кўрсатмасига биноан ҳар бир гектарнинг тўлами-йўқми эканлиги текшириб кўрилсин, етмаган майдонга чигит экиш ва тўла гектар бўлишини таъминлаш учун зарур чоралар кўрилсин.

Баъзи жойларга чигит экилмай қолишига йўл қўйган, шунингдек гектарларга чигитни тўла экмаган колхоз ва совхоз раҳбарлари қаттиқ жавобгарликка тортилсин.

Статистика бошқармасига, мазкур қарорга мувофиқ пахта майдонларининг ҳисоб-китобига зарур тузатишлар киритиш топширилсин.

7. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 20 апрелгача чигит экилган 25-30 процент майдонни инструментлар билан ганлаб ўлчаш, шунингдек колхозлардаги ер майдонлари ҳажмини аниқлаш юзасидан таклифларни бир ой муддат ичида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш юклатилсин.

8. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Сув хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлигига, область ва районлардаги партия, совет ташкилотларига янги ва партов ерларни ўзлаштириш бўйича белгиланган планларни сўзсиз бажариш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари планини сўзсиз бажариш учун районларнинг ўзида ва районлар ўртасида ери кўп колхозлардан ери оз колхозларга ерни вақтинча фойдаланиш учун олиб бериш мажбурияти юклатилсин.

3. Экиш сифатининг юқори бўлишини ва ғўзанинг зарур даражада қалинлигини таъминлаш юзасидан

9. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети чигитни ўз вақтида, энг яхши агротехника муддатларида экиб олиш юқори ҳосил етиштиришда биринчи даражали аҳамиятга эгадир деб, кўрсатиш билан, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, Совхозлар министрлигига, область ва районларнинг партия ва совет ташкилотлари, МТС ва совхоз директорларига ҳар бир колхоз ва совхозда маҳаллий шароитларни ва тажрибаларни ҳисобга олган ҳолда, чигит экишнинг табақалаштирилган муддатларини ишлаб чиқиш мажбуриятини юклайди.

Экишни ўтказиш тадбирлари ишлаб чиқилаётган пайтда бу йилги баҳорда ўтган йилдагига нисбатан кўпгина майдонларда тупроқнинг нами камлигини ҳисобга олиб, ернинг табиий намида чигитни бир текис ундириб олиш учун экишни ўтган йилдагига қараганда анча қисқа муддатда, узоғи билан 8-10 кун ичида тугаллаш кўзда тутилсин.

10. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, МТС, совхоз ва колхоз раҳбарлари зиммасига МТС, колхоз ва совхозларда квадрат-уялаб экишга ҳар томонлама пухта тайёргарликни тугаллаш юзасидан дарҳол қўшимча тадбирлар кўриш юклатилсин, бунда колхоз ва совхозларнинг режа сими тортиб чигит экиш планининг сўзсиз бажарилиши ва чигит экилган ҳамма майдонда аниқ квадратлар ҳосил қилиниши учун экиш агрегатлари шахсий составининг ўқишининг савиясини оширишга алоҳида эътибор берилсин.

11. Экиш вақтида қуйидаги агротехника тадбирлари амалга оширилсин:

а) экиш олдидан чигитни тўғри дорилаш устидан жиддий контроль ўрнатилсин, бу эса гоммозга қарши курашда ва чигитнинг бир текис униб чиқишида ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир;

б) чигитнинг белгиланган нормада экилиши таъминлансин.

Квадрат-уялаб экилганда ҳар бир уяга ўрта ҳисобда 8-10 чигит ташлансин, агар белгиланган нормадан кўпроқ чигит тушадиган бўлса, квадрат-уялаб чигит экадиган сеялканинг чигит ўтказувчи тешиги бекилиб қолиши, натижада кўпгина уяларга чигит тушмай қолиши мумкин;

в) ҳар бир колхоз ва совхозда етарли миқдорда чиритилган гўнг тайёрлаб, уни суперфосфат билан аралаштирган ҳолда янги СБГХ-6-А сеялкасида экиш билан бир йўла ерга солинсин;

г) экиш ўтказилгандан кейин дастлабки кунларданоқ чигитнинг тупроқдаги аҳволи кузатиб борилсин, чигитнинг униб чиқиши кечиккан тақдирда зарур чоралар кўрилсин;

д) пахта далаларида бирорта ҳам бўш уя бўлмаслиги ва қаторларда ўсимликсиз бирор метр ҳам жой қолмаслиги учун ола чиққан ерларга ўз вақтида қўшимча чигит экилсин ва кўчат ўтқазилсин. Шу мақсадда кўчат ўтқазиш учун ғўза қалин чиққан жойлардаги кўчатлардан фойдаланилсин, шунингдек ҳар бир далачилик бригадасида кўчат парниклари ташкил қилинсин, етарли миқдорда чиринди тувакчалар тайёрлансин.

Ола чиққан жойларга қайтадан чигит экиш ва кўчат ўтқазишни эрта муддатларда ўтказиш учун қатор ораларини дастлабки кўндалангига ишлаш ва механизм ёрдами билан ғўзани букитировка қилиш юзасидан зарур чоралар кўрилсин;

е) экиш тугаллангандан кейин ҳар бир участкада вақтли суғориш тармоқлари ва ўқариқлар қазиш ҳамда карталар ичидаги тармоқлар четига чигит экиш ташкил этилсин, бу иш билан участкага чигит экиш ўртасида катта тафовут бўлмасин.

12. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, МТС ва совхоз директорлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

а) ҳамма колхоз ва совхозларда ҳар бир айрим участка учун белгиланган ғўза қалинлиги бўйича топшириқлар ишлаб чиқиш ва вегетация даврининг тамом бўлишигача ҳар бир гектарда ғўзанинг қуйидагича қалинликда бўлишини таъминлаш:

серҳосил ерларда камида 90-95 минг туп, бунда ҳар бир уяда: 60x60 сантиметр схема бўлганида 3-4 тадан ўсимлик, 55x55 сантиметрлик схема бўлганида 3 тадан ўсимлик ва қолган схемаларда 2-3 тадан ўсимлик бўлсин;

ўртача ҳосилдор ва шўрҳок ерларда камида 100-110 минг туп, бунда 50x50 сантиметр ва 60x45 сантиметрлик схемаларда ҳар бир уяда 3 тупдан, қолган схемаларда 2-3 тупдан ғўза бўлсин;

кучсиз ерларда камида 115-130 минг тупдан ғўза бўлсин.

Ғўза қалинлиги бўйича топшириқларни ишлаб чиқиш вақтида колхоз ва совхозларда сув ресурслари, тупроқ ва бошқа шароитларга қараб юқори ҳосил олиш юзасидан тўпланган тажриба ҳисобга олинсин. Бу ишга юқори ҳосил усталари, шунингдек район ва областларнинг агрономия ва илмий кучлари жалб қилинсин:

б) экиш тугаллангач, ҳар бир далада табличка ўрнатилсин. Унда звено ва бригаданинг майдони, ҳосили ва бошқа кўрсаткичлари билан бирга ғўза қалинлиги бўйича белгиланган топшириқ ҳам ёзиб қўйилсин;

в) эгасизликни тугатиш мақсадида колхозларга экиш тугалланган замоноқ звено бошлиғини ёки звенонинг айрим аъзоларини звено участкасида гектарнинг тўла бўлиши, чигитнинг бир текис униб чиқиши ҳамда зарур миқдорда ғўза қалинлигини таъминлаш масалалари билан шуғулланиши учун бошқа ишлардан озод қилиш тавсия этилсин;

г) ғўза қатор ораларини ишлаш вақтида ўсимликларни тўла сақлаб қолиш таъминлансин, далачилик бригадалари ва трактор бригадаларининг бошлиқлари, тракторчилар, сувчилар , колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ҳар бир туп ғўзани сақлаш учун жавобгарлиги оширилсин;

д) тракторчиларни бутун иш мавсумида далачилик бригадаларига биркитиб қўйиш — экиннинг аҳволи, ғўзани сақлаш ва юқори ҳосил олиш учун жавобгарликни оширишда муҳим тадбир эканлигини ҳисобга олиб, яқин кунлар ичида чопиқ тракторларини далачилик бригадаларига бириктиб қўйиш, йириклаштирилган бригадаларда эса айрим участкаларга тракторчиларни бириктиб қўйиш тугаллансин, тракторчиларнинг ўзлари бириктилмаган участкаларда ишлашига йўл қўйилмасин;

е) колхоз ва совхозлардаги барча звенолар ва далачилик бригадаларида ҳар бир участкада икки марта: яганалаш тугаллангандан кейин ва 1 августда ғўза қалинлигини текшириш ва ҳисобга олиш ташкил этилсин.

13. Чигит экилган майдонларнинг тўла ва ғўзанинг зарур миқдорда қалинликда бўлиши учун масъулиятни ошириш мақсадида, колхоз чигит экиш учун белгиланган экиш планини бажаришни таъминлайдиган миқдорда ер ажратган ҳолдагина пахта контрактацияси бўйича дастлабки аванс бериш керак, деб ҳисоблансин.

Иккинчи аванс ғўзанинг биринчи парвариши текшириб бўлингач, колхознинг ғўза қалинлиги бўйича белгиланган топшириқни бажарганлигини ҳисобга олиб берилсин.

14. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия ва совет ташкилотларига колхоз ва совхозларнинг социалистик мажбуриятларида ғўзанинг зарур даражада қалинлигини таъминлаш юзасидан конкрет тадбирлар кўзда тутилишини таъминлаш топширилсин.

15. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги ва Маданият министрлигига тўла гектар ва ғўза қалинлигига оид масалалар бўйича плакатлар, варақалар нашр этиш, ҳамда қисқа метражли фильмлар яратиш топширилсин.

16. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, МТС ва совхоз директорлари, колхоз правлениеларига ғўзанинг нормал қалинлигини сақлаганлик учун тракторчилар, сувчилар, далачилик бригадалари ва звено бошлиқларини рағбатлантириш тадбирларини ишлаб чиқиш топширилсин.

Ғўзани сақлашга эътиборсизлик билан қаровчи кишилар жавобгарликка тортилсин.

17. Квадрат-уялаб экилган майдонларда чопиқ тракторларининг қайрилиши учун қолдириладиган жойларни максимал даражада қисқартириш ғўзани сақлаб қолишда катта роль ўйнашини ҳисобга олиб, МТС ва совхоз директорларига бундай жойларни 2-3 метргача қисқартиришни ва агрегат қайриладиган жойларда ғўзанинг сақланиб қолишини таъминлаган илғор тракторчилар тажрибасини кенг жорий қилиш вазифаси юклатилсин.

18. Республика газеталари редакциялари ва радиоинформация бош бошқармасига экишнинг бориши, тўла гектар ва зарур миқдорда ғўза қалинлиги учун курашнинг боришини матбуот ва радио орқали системали равишда ёритиб бориш, энг яхши колхоз, совхоз, бригада, звено, тракторчи ва бошқа қишлоқ хўжалик ходимларининг тажрибасини кенг оммалаштириш вазифаси юклатилсин.

19. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетларига ушбу қарорнинг колхозчилар, тракторчилар, МТС ва совхоз ишчилари ва мутахассислари ўртасида муҳокама қилинишини ташкил этиш, ҳар бир колхоз ва совхозда экишни ўз вақтида ўтказиш, тўла гектарни ва зарур даражада ғўза қалинлигини таъминлаш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилсин.

Партия ва совет ташкилотлари дала ишларида қатнашаётган ходимлар учун зарур маданий-маиший шароитлар яратиш, улар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кенгайтириш, ўз вақтида колхозчиларга аванс бериб тракторчилар билан ҳисоб-китоб қилиб турилишини таъминлаш, иссиқ овқат, болалар яслиси ва боқчаси ташкил этиш юзасидан тадбирлар кўрсинлар.

20. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети кўкламги экишни уюшқоқлик билан қисқа муддатда ўтказишга, чигит экиш учун ажратилган ерлардан тўла фойдаланишга, чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўзанинг зарур даражада қалин бўлишига катта аҳамият бериб, ҳамда бу тадбирлар 3 миллион тонна пахта топшириш юзасидан қабул қилинган мажбуриятни бажаришда энг муҳим фактор эканлигини ҳисобга олиб, барча колхозчилар, совхоз ва МТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юборишга чақирадилар.

Ҳар бир қулай кундан тўла фойдаланиб, кўкламги экишга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрайлик!

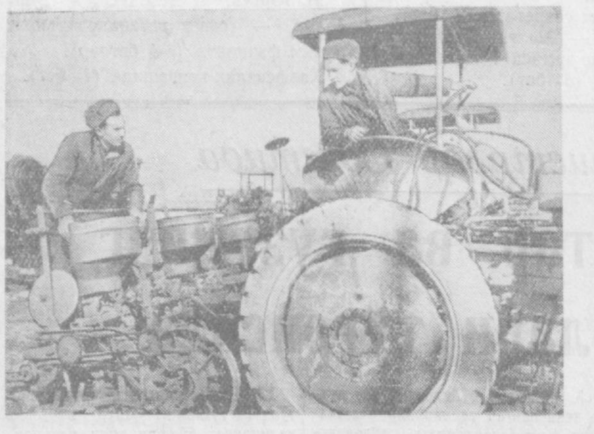

Сирдарё районидаги 2-МТСда бу йил кўпгина майдонларга чигит 50х50 схемасида квадрат-уялаб экилади. Ана шу мақсадда МТСга 28 та ДТ-24-3 маркали янги трактор ва унга тиркаб ишлатиладиган сеялкалар келтирилди. Суратда: универсалчилардан Н. Володин ва Н. Крахмал ўртоқлар янги техника билан танишмоқдалар.

В. Сироткин, И. Глауберзон фотоси.

Квадрат-уялаб чигит экишга тайёргарлик кучайтирилди

2-МТС коллективи кўклам чигит экиш кампаниясига пухта тайёрланмоқда. Бу йил МТС зонасидаги колхозларда 3900 гектар майдонга чигит квадрат-уялаб экилади. Шунингдек, 50х50 сантиметр схемасида чигит экиш бу йил МТС да биринчи марта тажриба қилиб кўрилади. Ана шу мақсадда яқинда МТС га 19 та «ДТ-24-3» маркали трактор ва унга тиркаб ишлатиладиган 19-та «СКГХ-6-а» маркали сеялка келтирилди.

МТСда квадрат-уялаб чигит экиш экипажи аъзоларини ўқитиш ишларига алоҳида эътибор берилди. Бу ерда ташкил этилган квадрат-уялаб чигит экишга ўргатувчи инструкторлар тайёрлаш курсини 40 киши битириб чиқди. Битириб чиққанлар асосан колхоз агрономлари, МТСнинг бригада механиклари, механик ёрдамчилари ва участка механикларидан иборат. Инструкторлар МТСнинг бош инженери Боголюбов ва бош агроном Ҳалимов ўртоқлар раҳбарлигида амалий машғулотлар ўтказдилар.

МТСда 256 кишидан иборат квадрат-уялаб чигит экиш экипажи аъзолари билан ҳам практик машғулотлар ўтказилади. Уларга майдонларни текислаш, техникани квадрат-уялаб чигит экишга тайёрлаш, янги сеялкалардан фойдаланиш, режа симларини тортиш ҳамда тўғри бурчаклар ҳосил қилиш ишлари ўргатилаётир.

МТС томонидан колхозларга ерни уялаб экишга маслаб текислайдиган учта машина юборилган эди. Ҳозир бу машиналар экин майдонларида муваффақият билан фойдаланилмоқда.

МТС зонасидаги барча колхозларда ҳам квадрат-уялаб чигит экиладиган майдонлар ажратиб қўйилди. Ҳозирги кунларда механизаторлар колхозчилар билан ўзаро ҳамкорликда ишлаб, квадрат-уялаб экишга ажратилган майдонларни бороналамоқдалар ва чигит экишга тайёр ҳолга келтирмоқдалар.

Шубҳа йўқки, Янгийўл районининг колхозчилари, механизаторлари чигит экиш кампаниясини муваффақият билан ўтказиб, бу йил ҳам пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирадилар.

М. ЭРСОЛИЕВ.

Ерлар текисланмоқда

Октябрь районидаги Маленков номли колхоз аъзолари бу йил гектаридан олинадиган пахта ҳосилини янада ошириш учун курашмоқдалар.

Колхозда гўнг тўплаш ва уни далага ташиб чиқариш ишлар. айниқса уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Бунинг учун 25 та отарава, 2 та машина ва етарли миқдорда ишчи кучлари ажратилган. Ҳозирга қадар далага 4.125 тонна гўнг ташиб чиқарилди.

Колхознинг ўртоқ Ҳ. Обидов бошлиқ бригадасида кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик, айниқса, кучайтириб юборилди. Бригада аъзолари ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлаб, бу йил ҳар гектар ерда камида 30 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқдалар, ўзаро социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарган ҳолда, дала ишларини жадал суръатлар билан давом эттирмоқдалар.

Колхоз кадрларидан 36 киши квадрат-уялаб чигит экиш курсини тамомлаб чиқди. Ҳозир колхозда квадрат-уялаб чигит экиладиган майдонлар текисланяпти, ҳамда режа симлари тортилиб, экишга созланяпти.

А. ЖАЛОЛОВ.

Ваъдасига вафо қилмаётганлар

Ўтган йили Мирзачўл районида ҳам, Гулистон районида ҳам пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида катта ғалабаларга эришилди. Мирзачўл районида 11736 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 24, Гулистон районида 8146 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26,7 центнердан ҳосил олинди. Бу муваффақиятлар ҳар иккала район меҳнаткашларига шон-шуҳратлар келтирди. Гулистон районида икки киши, Мирзачўл районида 4 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган фахрли унвон олди. Кўп кишиларнинг кўкракларини орден ва медаллар безади. Тантанали кунларда бу икки районда эришилган ғалабалар алоҳида қайд этилди. Шундай қилиб, ўзаро социалистик мусобақа самарали якунланди.

Худди ана шу кезларда мирзачўллик ўртоқлар ҳам, гулистонлик ўртоқлар ҳам партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрликларига 1957 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириш билан, Мирзачўл ерларини яна ҳам кўпроқ ўзлаштириш билан, биринчи навбатда, кўклам экин кампаниясига намунали тайёрланиш билан жавоб берамиз деб ваъда бердилар. Бу ваъдалар ҳар икки районда бўлиб ўтган бир қанча йиғилишларда қайта-қайта такрорланди. Ваъдага мувофиқ иш қилиш лозимлиги таъкидланди.

Гулистон ва Мирзачўл районларида ваъдаларга амал қилиб, шу кунларда кўклам экин кампаниясига намунали тайёрлик кўраётган, ўз сўзларининг устидан чиқиш учун кунт билан иш кўраётган бир қатор колхозлар борки, уларнинг бу астойдил ҳаракатларини кўрган ҳар бир киши беихтиёр завқланиб, «Қандингни ур, азаматлар» дегиси келади. Мана, Гулистон районидаги Крупская номли, Молотов номли, Хрушчев номли, «Красний Восток», Мирзачўл районидаги «Октябрь», Охунбобоев номли, Ленин номли ва бошқа бир қатор колхозларнинг далаларида кўклам экин кампаниясига тайёрлик ҳар тарафлама қизитиб юборилган. Ариқ-зовурларни тозалаш, далаларга маҳаллий ўғит чиқариш, айрим карта ўрталаридаги тут дарахтларини карта четларига кўчириб ўтқазиш, қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш, квадрат-уялаб чигит экишга тайёрлик кўриш ишлари намунали уюштирилди. Барча ишчи кучлари дала ишларига сафарбар этилган.

Шунингдек, ҳар икки райондаги 4 та МТСнинг инженер-техник ходимлари, механизаторлари кўклам кампанияси учун зарур бўлган механизмларни асосан ремонтдан чиқариб қўйганлар. Булар, ҳеч шубҳасиз, мақташга сазовордир.

Афсуски, ҳамма колхозларда ҳам кўклам экин кампаниясига тайёрлик ишлари шундай уюшқоқлик билан олиб борилаётир деб бўлмайди. Ҳар иккала районда ҳам ҳалигача қиш уйқусидан бош кўтармаган. кўклам экин кампаниясига тайёрланишдек муҳим тадбирларни менсимай келаётган колхоз раҳбарлари бор. Илғор колхозларда иш қизғин давом этаётган, ҳаёт қайнаётган бўлса, бундай колхозларда жимжитлик, хотиржамлик ҳукм сурмоқда. Айниқса, бу аҳволни Гулистон районидаги Карл Маркс номли, Маленков номли, Фрунзе номли, Мирзачўл районидаги Ворошилов номли, Хрушчев номли ва бошқа колхозлар мисолида яққол кўриш мумкин.

Биз Карл Маркс номли колхоз далаларини айланиб, бирор кишини учратмадик. Қишлоққа борганимизда осойишталик, хотиржамлик ҳукм сурарди. Онда-сонда кунгай ерларда эринчоқлик билан гаплашиб ўтирган кишилар учрайди. Колхоз идорасида агроном билан секретарь ниманидир чизиб ўтирибди. Соат 4 дан ошганда колхоз раиси ўртоқ Умар Пардаев уй томонидан аста чиқиб кела бошлади. Маълум бўлишича, бу колхозда ҳали кўклам экин кампаниясига ҳеч қандай тайёрлик кўрилмаган. Биз раисга бир неча савол бердик.

— Қанча кубометр ариқ-зовур тозалаш лозим?

— Билмайман, ҳали планни олганимиз йўқ, энди одам юбормоқчиман.

Райондан келган бир ўртоқ раисга ёрдамлашиш мақсадида луқма ташлади.

— 3 минг кубометр бўлса керак.

— Шунақами? — деди раис ажабланиб.

— Ҳозиргача қанча кубометр ариқ-зовур тозаланди? — биз яна савол бердик. Раис бир нафас ўйлаб олгач, кузда қилинган ишларни хотирлади.

— 211 кубометр...

Минерал ўғит ташиш, далага маҳаллий ўғит чиқариш тўғрисида берган саволларга ҳам раис шу хилда мужмал жавоб берди. Бу колхозда 2 минг тонна ўрнига, энди 400 тонна маҳаллий ўғит жамғарилган. 412 тонна минерал ўғитдан бор-йўғи 150 тоннаси ташиб олинган. Ерларнинг шўрини ювмай туриб, пахтадан мўл ҳосил олиб бўлмаслигини ўртоқ Умар Пардаев жуда яхши билади. Лекин 600 гектар ердан кузда 150 гектарининг шўри ювилган бўлса, ҳозир бу соҳада ҳеч иш қилинмаяпти. Квадрат-уялаб чигит экишнинг афзаллиги ва фазилатлари ҳақида гап бошласангиз, Пардаев узундан-узоқ лекция ўқиб бериши мумкин. Лекин амалий ишга келганда ҳеч гап йўқ. Колхозда бу йил 450 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экилиши лозим. Аммо ҳали ерлар ажратилмаган, режа симлари тортиш учун белгилар қўйиб чиқилмаган. Квадрат-уялаб чигит экишда хизмат қилиши лозим бўлган 48 киши ўқишга жалб этилмаган. Шундай бўлгани ҳолда, колхоз раиси ўртоқ Пардаев ҳамон пинагини бузмай, бемалол юрибди.

Маленков номли колхозда аҳвол бундан ҳам ёмон. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Пайғамбарқул Парпиев билан суҳбатлашганимизда ҳамма саволларимизга бир хил — «йўқ, йўқ» деган жавоб берди, холос.

Мирзачўл районидаги Ворошилов номли колхоз раиси ўртоқ Мурод Мирзаев, партия ташкилотининг секретари Рўзи Алимов ўртоқлар билан ҳам кўклам экиш кампаниясига тайёрлик тўғрисида суҳбатлашиб қолсангиз, ҳар бир саволга юқоридаги ўртоқлар сингари жавоб бера бошлайдилар. Бу колхозга борган киши ҳам худди юқоридаги колхозлардаги сингари манзарани кўради.

Ворошилов номли колхоз бир вақтлар районда энг юқори ҳосилли колхозлардан бири ҳисобланарди. Лекин, икки йилдан бери бу колхозда пахта тайёрлаш плани бажарилмайди. Бунга сабаб нима, деб савол берсангиз, колхоз раҳбарлари ирригация, мелиорация ишлари яхши ўтказилмаганини, ер ости сувларини қочириш тадбирлари кўрилмаганини далил қилиб кўрсатадилар. Аммо бу муҳим тадбирни амалга ошириш тўғрисида ўзлари сира қайғирмайдилар. Жумладан, ўтган йили худди шу маҳалда колхозда 4950 кубометр ариқ-зовур тозаланган эди. Раис ҳам, партия ташкилотининг секретари ҳам бу йил қанча кубометр ариқ-зовур тозаланишини ҳозиргача билмайдилар. Кўклам экин кампаниясига тайёрлик юзасидан қилиниши лозим бўлган бошқа тадбирлар ҳам ўлда-жўлда бўлиб ётибди.

Ворошилов номли колхозда меҳнат интизоми ҳаддан ташқари бўшашиб кетган. Ўтган йили меҳнат минимумини бажармаган, колхозда яшаб, колхознинг еридан, сувидан фойдаланиб келаётган, лекин ишламай юрган Саломат Аҳмедова, Рисолат Жураева, Жибак Нишонова ва бошқа шулар сингари кишиларга колхоз Уставига мувофиқ чора кўрилмаган.

Мирзачўл районидаги Хрушчев номли колхозда ҳам иш яхши эмас. Кейинги беш кунликда бу колхозда ариқ-зовур тозалаш юзасидан берилган топшириқ 14.5 процент, маҳаллий ўғит чиқариш 15 процент бажарилди, холос. Бунга сабаб колхоз раҳбарлари мавжуд ишчи кучларини дала ишларига тўла сафарбар қилмаганлар.

Мирзачўл ва Гулистон районларидаги айрим колхозларда кўклам экин кампаниясига шундай бефарқ қаралаётгани, меҳнат интизоми бўшашиб кетгани учун ҳозирги олиб борилаётган ишлар мутлақо талабга жавоб бермайди.

Гулистон ва Мирзачўл районларидаги айрим колхозларда аҳвол ана шундай. Об-ҳаво жўнашиб кетганига қарамай, бу колхозларда кўклам экин кампаниясига тайёрлик соҳасида, ўзибўларчилик кайфияти давом этмоқда.

Б. ХАЛИЛОВ.
М. ҒОЗИЕВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Беда ҳосилини фитономусдан сақлаб қолайлик

Беда барг филчаси — фитономус уруғлик ва хашаки беданинг энг ашаддий зараркунандасидир. Фитономус тарқалганида бедадан олинадиган хашак ва уруғ ҳосили кескин камайиб кетади. Илмий-текшириш маълумотлари, агар бедапояда бир нечтагина фитономус ниқобдори бўлса, улардан тарқалган қўнғизчалар зарари туфайли ҳар гектар беда ҳосили 17 центнергача, агар ниқобдорлар оммавий равишда тарқалиб кетса, улардан урчиган қўнғизчалар беда ҳосилини 65 процентгача камайтириб юборишни кўрсатади. Бунинг устига хашакнинг сифати бузилади.

Фитономус тарқалган бедапояларнинг аксари вақт биринчи ўримидан уруғлик олиб бўлмайди. Бу эса анча қийинчиликларга сабаб бўлади. Чунки уруғликни иккинчи ўримдан олишга тўғри келади. Иккинчи ўримни йиғиштириш одатда пахта йиғим-терими арафасига тўғри келиб, бу вақтда айрим колхозларда куч етишмай қолиб, беда вақтида ўрилмайди, уни янчиш анча кечикиб, бу ҳол уруғни ҳам, хашакни ҳам нобуд қилишга сабаб бўлади. Шунинг учун бедани фитономусдан сақлаш учун бутун чораларни кўриб курашмоғимиз зарур.

Илғор колхозларимиз фитономусга қарши курашни эрта баҳорданоқ бошлаб юборадилар. Улар фитономус ниқобдорларини тухумлашга улгуртмаслик учун ўз вақтида бедапояларни дорилайдилар. Бунинг натижасида фитономус ниқобдорлари тамомила қирилиб кетади — бедада фитономус қўнғизлари тарқалмайди. Шунинг учун бу колхозлар бедадан мўл хашак ва уруғ ҳосили олиб келмоқдалар. Бунга биз Мирзачўл районидаги «Октябрь», Сирдарё районидаги Охунбобоев номли, Ильич номли ва бошқа кўпгина колхозларни мисол қилиб кўрсатишимиз мумкин.

Кейинги йилларда айрим районларимиздаги бир қатор колхозлар бедапояларни фитономусга қарши дорилашга анча аҳамият бера бошладилар. Масалан. 1956 йилда Сирдарё районида 1850 гектар, Верхне-волинск районида 1400 гектар, Бўка районида 1270 гектар бедапоялар фитономусга қарши гексохлоран билан дориланди.

Лекин ҳамма район ва колхозларда ҳам иш шундай яхши деб айта олмаймиз. Масалан, ўтган йили Оққўрғон районидаги 2-МТС зонасидаги колхозларда атиги уч юз гектар бедапоя дориланган бўлса, Бекобод районидаги 2-МТС, Қуйи-Чирчиқ районидаги 2 ва 3-МТС зоналаридаги колхозларда бир гектар ҳам бедапоя дориланмади. Шунинг учун бу МТСлар зонасидаги колхозларда бедадан олинадиган хашак ва уруғ ҳосили жуда камайиб кетди.

Бедапояларни гексохлоран билан дорилашни энг қулай муддатда тез ўтказиб олишда дорини самолётлар ёрдами билан сепиш катта ёрдам беради. 1956 йилда областимизда 7900 гектар бедапоялар самолётдан туриб дориланган эди. Бу йил 10500 гектар бедага дори самолёт орқали сепилади. Колхозларимиз бу қулай имкониятдан фойдаланиб, бедани шу кунларда дорилаш учун бутун чораларни кўришлари керак. Самолёт билан ҳаво очиқ кунларда дори сепиш мумкин. Бунинг учун самолёт қўнадиган майдонлар вақтида тайёрланиб, зарур бўлган миқдорда гексохлоран дорисини ва бошқа материалларни тахт қилиб қўйишимиз лозим.

Беда ҳосилини тўла сақлаб қолиш учун курашаётган Сирдарё районидаги Охунбобоев номли, Ильич номли, Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхози. Гулистон районидаги Фрунзе номли колхоз ва бошқа бир қатор колхозларда самолёт майдонларини тайёрлаш билан бирга, кераклн дориворлар ҳам келтириб, тахт қилиб қўйилди. Бироқ, Ҳовос районидаги 1-МТС, Боёвут районидаги МТС ва бошқа бир қатор МТСлар зоналаридаги колхозлар бедани дорилашга бу йил ҳам етарли эътибор бермаётирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Министрлар Советининг бедачиликни ривожлантириш тўғрисидаги қарорида бедапоялар парваришини агротехника қоидаларига мувофиқ олиб бориш йўли билан ҳосилни кескин ошириш вазифаси қўйилади. Бу вазифани бажаришимизда бедапояларни зараркунандалардан сақлаш тадбирларини амалга ошириш ҳам катта роль ўйнайди. Бедапояларни дорилашга саноқли кунлар қолди. Ҳозирги об-ҳаво қулайлигидан тўла фойдаланиб, бедапояларни ўз вақтида дорилашни таъмин этайлик.

Д. КОСИМОВ,
Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг энтомологи.

40 центнер учун курашмоқдалар

Ўртоқ Тожихон Тошматова кўп йиллардан буён 3-«Боёвут» совхозининг 6-бўлимида бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. У бошлиқ бригада ишчилари ҳар йили ҳам пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган планни муваффақият билан бажариб келаётирлар.

— Биз бу йил ҳар гектар ердан камида 40 центнердан пахта топширишга аҳд қилдик, — дейди бригадир ўртоқ Т. Тошматова. — Бунинг учун ҳозирдан бошлаб пухта тайёрланмоқдамиз.

Ҳақиқатан ҳам бригада ишчилари мўл ҳосил учун курашиб, барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Кузда шудгор қилиб қўйилган ерлар текисланиб, квадрат-уялаб экиладиган участкалар аниқланмоқда. Ариқ-зовурлар тозаланиб, сув шохобчалари тартибга келтириляпти. Шунингдек, далага кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқарилаётир.

Ю. ЮСУПОВ.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Райком секретари

(ОЧЕРК)

Июлнинг энтиктирувчи ҳарорати ҳазилакам иситмади. Кўримсиз карталарга ўғит солиб, кетидан дарҳол сув қўйилмаса, ҳадеб қуриққа қантарилгани билан экиннинг тоби айнайди, гинка-мадори қуриб қолган ғўзалар ўзини таппа ташлайди-ю, кейинчалик ўнгалиши қийин бўлади, ҳосилдан қолади.

Ҳалигина район марказига яқин бир колхоздан қайтиб келган райком секретари Содиқ Мусаев ўзининг катта ва кўркам кабинетида ўтириб, кўпроқ шу тўғрида ўйлар, унинг бесарамжон табиатига шу топда бундан бошқа нарса сиғмас эди.

Ўрта ёшларга бориб қолган, жозибали буғдой ранг юзини билинар-билинмас ажин босган бу киши ўсиқ қошлари остидаги ўйчан, чуқур ифодали маънодор кўзларини китоб жовони қўйилган бурчакка тикди-да, бир нафас ҳаёл суриб кетди. «Шу кеча-кундузда нимжон ғўзаларнинг егани ўғиту, ичгани сув бўлмаса ҳосилдан урдириб қўямиз» — кўнглидан ўтказди у.

Лекин ҳар иккаласи ҳам ҳозирча ишкал масала: бор ўғит ишлатиб қўйилган, аксига олиб шу долзарбда Чирчиқ суви тортилиб қолганини айтмайсизми. Бундай кезларда секретарь ҳар бир пахтакор каби ҳосил тақдирини ўйларди.

У, куни кеча Ворошилов номли колхозга бориб келган эди. «Сувдан тахчилмиз, ўғитдан қарашиворинг» дейишди. Қияликда ғўзаси қилтиллаб турган картани кўрсатишди. Шунда юрагининг бир чети «жиз» этиб кетган эди унинг. Секретарь ҳосилот ва бригада бошлиғи билан хайрлашаётиб, «озгина ўғитни бир амаллаб топиб берармиз» деб ваъда қилди. Шуни деб бугун эрталаб Сталин номли колхозга борди. Раис йўқ демади. Бор-йўғи 3 тоннача қолган экан, инъом қилди. «қўйнидан тўкилса, қўнжига деган гап бор» деди.

Ҳозир секретарнинг фикри ёди яна ўша колхоз билан банд бўлди, лохас ғўза туплари кўз олдидан ўтди. Ҳорғин юзидан унинг уйқудан қолганлиги билиниб турарди.

Район марказидан чиққан енгил машина Ворошилов номли колхозга олиб борадиган тош йўлга бурилганида, кун оғиб қолган эди. Райком секретари Мусаев йўл-йўлакай энтевараккa диққат билан разм солиб борарди. Узала ётган ясси тепаликлар, ям-яшил яхлит карталарда сададек шохлаб текис бўй тортган ғўза тупларини кўриб, ўзини бир оз енгил ҳис қилди. Уйқу элтганда қиттак мизғиб ҳам олар, кўзини уқалаб, нишаб соҳилни ўраб олган яшил квадратлар оша яна олисларга назар ташларди...

Рўпарадаги ясси тепаликда ҳосилот, раис, бригада ва звено бошлиғи, яна бир мўйсафид киши, чеккароқда пешонасини хиёл триштитириб сувчи Шермат ака «нима дердинлар» деб райком секретари Мусаевнинг маслаҳатини кутишарди.

— Сувдан толиқаяпмиз денг-а, Шермат ака? — секретарь унга кўз қирини ташлади.

— Шундай, мана бу нобоб ердаги ғўзамиз сувдан сиқилиб қолди, нуқул қуруққа қантаряпмиз, — деди у алла нечук норози оҳангда.

Орага бироз жимжитлик чўкди. Боядан бери «ғиқ» этмай ўтирган мўйсафид киши гапга аралашди.

— Сувнику ҳозирча бир эвини қиlармиз-а, раис билан ҳосилот «хўп» дейишса, қулоқ бошидагиларнинг сувидан пича қўшиб беришар, аммо лекин ўғитдан чақилаяпмиз.

— Кам бўлманг отахон, мана бу маслаҳатингизга биз қойил, — деди секретарь мамнун қиёфада. — Ҳозирчалик сувдан сиз айтгандай тежанқираб фойдаланиш керак, бошқача иложимиз йўқ. Кеча ваъда қилинган селитрани бўлса, — раисга боқди у, — ундириб келдим, шу бугуноқ Сталин номли колхозга уч тонналик машинангизни юборинг.

Шу гапни эшитди-ю, Шермат аканинг назарида нимжон ғўзаларга жон кириб кетгандай бўлди.

Раис билан ҳосилот Мусаевни кузатиб қўйгани катта йўл ёқасида турган машинага қараб юришди.

— Ўзим ҳам ҳайронман, — деди Шермат ака товушини одатдагидан баландроқ кўтариб, — қачон келмасин юкингни енгиллаштиради-ю, юрагингга ғайрат солиб кетади бу одам. Ўзиям шу кунларда тиниб-тинчимай қолди, отангга раҳмате, раҳбар деган шундай бўлади-да!

...Мусаев Янгийўл районига 1951 йилнинг аввал баҳорида келган эди. Бунгача у Оҳангарон район партия комитетининг биринчи секретари, кейинчалик область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири бўлиб ишлади. Районга иш қисталанг пайтда келди. Ҳа демай экиш бошланди. Секретарнинг боши қотди. Кабинетда уёқдан бу ёққа юрди, деразанинг икки қанотини очиб юборди-да, тун қоронғусида милтиллаб турган осмон тўла юлдузларга боқди. Илк баҳор шабадаси димоққа келиб урилди-ю, енгил нафас олди. Хўш, ишни нимадан бошламоқ керак?

Янги секретарнинг кишиларни ўрганиш ва районнинг шароити билан танишиб чиқиш учун алоҳида вақт ажратишга фурсати ҳам йўқ эди. У дастлабки кунларданоқ ҳали у колхоз, ҳали бу колхозда пайдо бўла бошлади. Аҳвол бир даража ойдинлашди. Кўп ўтмай, райком бюроси чақирилди, активлар билан кенгашилди. Районнинг ҳамма раҳбар ходимлари, бутун актив дарҳол колхозларга жўнаб кетишди. Биринчи секретарнинг ўзи камқувват колхозларга кўз-қулоқ бўлиб турадиган бўлди. Ишни мана нимадан бошлаган эди у.

Ўша йили район бўйича гектаридан ўртача 30,7 центнердан ҳосил олинди. Аммо, бутун гап шундаки, областда унинг районидай истиқболи катта район йўққу, лекин нима учун ана шу истиқболга етиб олишга ҳалақит бераётган баъзи тўсқинликларни бартараф қилиш мумкин эмас? Кейинчалик бу масала равшан бўлиб қолди. Илғор район ва колхозлар пахтачиликнинг машина кучига таянадиган усулларини қўлланиб, квадрат шаклда уялаб экишга киришдилар. Уларнинг тажрибаси яхши натижалар билан якунланди. Райком секретари Мусаев янги усулнинг афзаллигини яхши тушунар ва буни активга зўр бериб уқтирарди. Бу янгилик янаги йил Янгийўлга ҳам кириб келди. Кўз илғамас кенг пахтазорларда яшил квадратлар пайдо бўлди. Шундай, янгилик эскилик билан чиқиша олмайди, у ўзи учун кенг йўл очиб олади.

* * *

1956 йил кўп жойда ғўза қайнаб битган йил бўлди. Райондаги олди колхозлар, бригада ва звенолар тоғ-тоғ хирмон кўтаришди. Чорванинг туёғи кўпайди, унинг маҳсулдорлиги ошди. Шундай қилиб, Янгийўл илгариги шуҳратини бир қадар тиклаб олди. Район 1955 йилга нисбатан Ватанга 5 минг тонна ортиқ «оқ олтин» берди. Ўртача ҳосил 31,2 центнерданга тўғри келди. Бир центнер пахта етиштириш учун 6—8 меҳнат куни сарфланди.

— Мақташга арзигудек не-не одамларимиз, дид-фаросатли раҳбар кадрларимиз бор, — дейди райком секретари Мусаев. — Ҳосилнинг тақдирини ана шулар ҳал қилди.

У одамлар ҳақида алоҳида бир фахрланиш билан сўзларди. Унинг бу сўзларида гердайиш ёки фавқулодда кибирланиш эмас, балки қандайдир ёқимли меҳрибонлик билан бирга, миннатдорчилик сезилиб турарди.

Мусаев райкомга биринчи секретарь бўлиб келган йили камқувват колхозларни мустаҳкамлашга катта эътибор берди. Ворошилов номли колхоз аъзолари райкомнинг тавсияси билан Одил Норматовни ўзларига раис қилиб сайладилар. У шу райондаги Ленин номли колхозда агроном бўлиб ишларди. Колхоз шу йили 850 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 31,6 центнердан ҳосил топширди. Пахта ҳосили йилдан-йилга кўпайди, экин майдони кенгайди. 1956 йилда 872 гектар майдоннинг ҳар гектаридан олинган ҳосил 35 центнерданга кўтарилди. Раис Норматов Ленин ордени билан мукофотланди, колхозчилардан ҳам тақдирланганлар бўлди.

— Янглишмаган эканмиз, — деди Мусаев, — юксак мукофотга яраша иш қилди.

Янгийўлнинг ажойиб, талантли раҳбар кадрлари бор. Колхоз раисларидан кўпчилиги олий ва ўрта агрономия маълумотига эга.

Абдулла Ортиқов раис бўлган Сталин номли колхоз ўтган йил гектаридан 35,2 центнердан ҳосил олиб, планини ҳам, мажбуриятини ҳам бажарди. Колхозга қарийб 20 йилдан бери раислик қилиб келаётган бу киши яқинда Ватанимиз пойтахти улуғ Москвага борган ўзбекистонлик донгдор пахтакорлар орасида Ленин ордени, Олтин юлдуз медали ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги ҳақидаги ёрлиқни биринчи бўлиб олди.

Ватан мукофоти — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлганлар орасида райондаги «Коммунизм» колхозининг 1956 йилда 110 гектар ерининг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил олган бригада бошлиғи Муҳаммад Юсупов (у 7-8 йил мобайнида 38-40 центнердан кам ҳосил бермаган), Ленин номли колхознинг раиси Олимбой Қўчқоров, шу колхознинг агрономи Комилжон Азимов, район ижроия комитетининг раиси Убайдулла Мусаев ва райком секретари Содиқ Мусаев ҳам бор эди. Ҳозир районда қаҳрамонларнинг сони 10 кишига етди. Орден ва медаллар билан мукофотланганлар анчага бориб қолди.

Ўтган йилги йиғим-терим даврида Нортожи Фозилова, Маҳбуба Бойматова, Хатира Қаҳҳорова каби кўпмингчилар ҳаракатининг ўнлаб ажойиб қаҳрамонлари етишиб чиқди. Улар қўш қўллаб ва тонна-тонналаб пахта теришди, хирмонга теги мўл барака беришди.

Янгийўлнинг пахтадан бошқа чорваси — пода-пода сигир-бузоғи, қўра-қўра қўй-эчкиси, яйловларда йилқиси ҳам бор. Чорва туёғи ўсаяпти, молларнинг этига-эт, сигирларнинг сутига-сут қўшилаяпди. Айтаман деса мисол кўп. Сталин номли колхознинг донгдор сут соғувчиси Анорхон Назарова ўз боқувидаги 12 бош сигирнинг ҳар биридан 3300 литрдан сут соғиб олди.

Колхоз партия ташкилотлари артель хўжалигининг экономикаси билан чуқурроқ шуғулланадиган, правлениенинг фаолияти устидан партиявий назорат ўрнатадиган, оддий колхозчиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлайдиган бўлиб қолдилар. Янгийўлда Жамол Тўйчиев, Турсуной Азимбоева, Фозил Мадалиев каби омма орасида сиёсий раҳбар сифатида обрў-эътибор қозонган, омма билан ишлаш тажрибасига эга бўлган колхоз партия ташкилотининг секретарлари оз эмас. Улар мусобақага, илғор тажрибани оммалаштиришга, дала шийпонлари ва чорвачилик фермаларида олиб борилган жанговар агитацияга бош-қош бўлдилар.

Районда кейинги беш-олти йил ичида 500 дан ортиқ колхозчи ўзи учун офтобга қараган дангиллама уй-жой қуриб олди. Бир талай объектлар, 4 та колхозда янги ўрта мактаб биноси қад кўтарди Анча олисдаги Навоий номли, Петров номли камқувват колхозларга йўл қурилди, район марказидан Халқобод қишлоқ советигача 7 километрли масофага асфальт ётқизилди. Ҳозир бу йўлда пассажир машиналар тўхтовсиз қатнаб турибди. Район марказидан «Коммунизм» колхозигача 8 километр йўлга тош терилди. Навоий номли, Хрушчев номли колхозларда аҳолини, хўжалик объектларини сув билан таъминлайдиган водопровод қуриляпти. Эндиликда электр сими тортилмаган, телефон бормаган колхоз қолмади. Хуллас, пахтачилик ва чорвачиликдан олинган даромад районни улғайтирди, ҳар бир хонадонга файз киритди.

...Москва хотиралари бир умр унутилмайдиган таассурот қолдирган эди. Райком секретарининг кўз ўнгида республикамиз пойтахтидан 201 қаҳрамонни жонажон Москвага олиб жўнаган экспресс, улуғ шаҳарнинг гавжум кўчаларида қаҳрамонлар шаънига чин қалбдан айтилган табрик хитоблари, Катта Кремль саройидаги тантанали дақиқалар яна бир бор гавдаланди. У ёш пахтакорларнинг яқинда бўлиб ўтган район кенгашида чиройли бир нутқ сўзлади ва гапининг хулосасида қуйидагиларни айтди.

— Ваъдамизни бажо келтириб, мамлакатга 3 миллион тонна пахта берсак, қаҳрамонларимизнинг сони янада кўпаяди ва Ўзбекистон пахтакорларининг бу йилги қурултойини Катта Кремль саройида ўтказиш шарафига муяссар бўламиз.

Юракдаги орзулар тобора юксакликка интилади. 1956 йилда олинган ҳосил на райком секретарини ва на янгийўллик пахтакорларни қаноатлантирмас эди. Улар ўтган йилги план илғор колхозлар ҳисобига бажарилганини тантилик билан тан олишмоқда.

Секретар бу йилги ҳосил тақдирини ўйлар экан сув масаласида қатъий бир фикрга келиб қўйди:

— Шимолий Тошкент каналини кенгайтириб, сув танқислигидан қутилганимиздагина, ҳам ҳосилдорликни оширамиз, ҳам пахта майдонини яна 3 минг гектарга кўпайтира оламиз.

Кишилар тўғрисидаги ғамхўрлик, юксак мукофот район меҳнаткашларини чексиз қувонтирмоқда, уларнинг юрагига янги куч ва ғайрат солмоқда, бу куч ва ғайрат 1957 йил мўл ҳосили учун амалга оширилаётган янги тадбирларда ўз ифодасини топмоқда.

А. ШЕРМУҲАМЕДОВ.

22-ғишт-черепица заводлари бошқармаси нега планни бажармаётир?

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли Оҳангарондаги 22-ғишт черепица заводлари бошқармаси кейинги йилларда олган социалистик мажбурияти уёқда турсин, лоақал белгиланган давлат планини ҳам бажармай келаётир. Ўтган йил бошқарма раҳбарларининг хўжалик ишига масъулиятсизлик билан қараганликлари туфайли ғишт-черепица ишлаб чиқариш плани бажарилмай қолган эди. Гигант қурилишлар олиб борилаётган шаҳарнинг бинокорлик материалларига бўлган катта эҳтиёжини тўла қондириш тўғрисида завод бошқармаси дуруст қайғирмади.

Бошқарма раҳбарлари бу йил ҳам ўтган йилги нуқсонларни такрорламоқдалар. Бошқарма маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари заводлар хўжалигини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни ҳанузгача амалга оширмай келаётирлар. Бу ҳол 1957 йил январь ойи планининг бажарилмай қолишига асосий сабаб бўлди.

Давлат планларининг бажарилмай қолишига сабаб нима? Корхона етарли миқдорда ишчи кучи ва механизмлар билан, шунингдек маблағ билан тўла таъмин этилган. Ҳамма гап ана шу механизмлардан, ишчи кучидан ва давлат томонидан йил сайин кўп миқдорда ажратилаётган пул маблағларидан тўла ва унумли фойдалана билишда, уларни ишга сола билишдадир.

Январь ойида черепица ишлаб чиқариш плани атиги 48 процент бажарилди. Белгиланганидан 200 минг дона пишиқ ғишт кам ишлаб чиқарилди. Корхона маъмуриятининг (директори Хўжаев, бош инженери Грибенков ўртоқлар) бепарволигидан февраль ойи программасининг бажарилиши ҳам хавф остида қолаётир. Фақат февраль ойининг биринчи декадасида белгиланганидан қарийб 75 минг дона пишиқ ғишт кам тайёрланган. Бунинг устига ғишт-черепицаларнинг сифати ёмон.

Бунга сабаб шуки, хўжалик раҳбарлари мавжуд ускуналардан рационал фойдаланиш йўлларини қидирмаётирлар. Технология процесслари устидан техник контролнинг бўлмаганлиги сабабли меҳнат унумдорлиги пасаймоқда, маҳсулот сифати эса ёмонлашмоқда. Масалан, мавжуд икки черепица сушилкасининг ҳар бири бир йўла 18600 дона черепица қуритиш қувватига эга. Бироқ уларнинг тўла қувват билан ишлаши таъминланмаётир. Сушилка камераларига фақат 12100 донадан черепица жойлаштирилмоқда. Уларни қуритиш учун нормадаги 36 соат ўрнига 52-54 соат вақт сарфланаётир.

Январь ойининг ўзида қарийб 40 процент черепица бракка чиқарилган. Техника контроли бўлимининг бошлиғи ўртоқ Рустамов черепица печларининг иссиқлик даражасини кузатиб бормаганлигидан ана шундай ҳунук оқибатлар содир бўлган. Шуни ҳам айтиш керакки, бу ерда тайёрланаётган бинокорлик материаллари сифатининг пастлигига баъзи бир бошқа сабаблар ҳам ёмон таъсир кўрсатмоқда. Корхонанинг электр энергияси, ёқилғи ҳамда етарли миқдорда хомашё билан системали суратда таъминланмаслиги шулар жумласидандир. Январь ойи ичида «Узбекуголь» комбинати бош энергетиги ўртоқ Родкевичнинг ўзбошимчалиги орқасида корхонада бир неча марта иш тўхтаб қолган. Натижада печлар совуб қолиб, маҳсулот сифати бузилган.

Корхонада ишлаб чиқариш процессларини механизациялашга етарли эътибор берилмаётганлиги меҳнат унумдорлигини кескин кўтариш, маҳсулот таннархини камайтириш имкониятини бермаётир. Биргина мисол: 1956 йил июль ойида заводга ПЧ-59 маркали қолиплаш машинаси келтирилган эди. Унинг ишлаб чиқариш қуввати заводдаги мавжуд эски қолиплаш машиналаридан деярлик икки баравар ортиқдир. Афсуски, бу агрегат ҳалига қадар ишга туширилгани йўқ.

Корхонада меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Ишчиларнинг ишга чиқмаслик, прогул қилиб келиш каби хатти-ҳаракатлари маъмурият томонидан ҳам, партия, касаба союз ташкилотлари томонидан ҳам қораланмаётир.

Республикамиз кочегаркаси ҳисобланган Оҳангарон шаҳрида уй-жой, маданий-маиший бинолар, йирик иншоотлар қурилиши ғоят кенг ҳажмда олиб борилаётир. Бу 22-ғишт-черепица заводлари бошқармаси раҳбарларидан корхона ишидаги мавжуд нуқсонларга тезда барҳам беришларини, шаҳар қурувчиларининг бинокорлик материалларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондиришларини талаб қилади.

С. АЗИМОВ.

Иккинчи квартал ҳисобига ишламоқдалар

Сирдарё район маҳаллий саноат комбинатининг коллективи улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юборди. Коллектив ўтган икки ой мобайнида биринчи квартал учун белгиланган 300 минг сўмлик ўрнига 324 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга сазовор бўлди. Квартал плани ялпи маҳсулот бўйича муддатидан бир ой олдин ортиғи билан бажарилди.

Комбинатда қамиш плиталари, намат ва кийим-кечаклар ишлаб чиқариш февраль ойининг ўзида белгиланганидан 73 процент кўпайди. Ишлаб чиқариш ҳажми кескин ортгани билан сифат кўрсаткичлари пасайтирилгани йўқ.

Маҳсулот таннархи анча камайтирилди. Ҳозир комбинат коллективи 1 апрелгача яна 150 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда. Улар йил охиригача пландан ташқари 2,5 миллион дона пишиқ ғишт, 250 минг дона черепица ва 60 минг квадрат метр қамиш плитаси етказиб бериш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

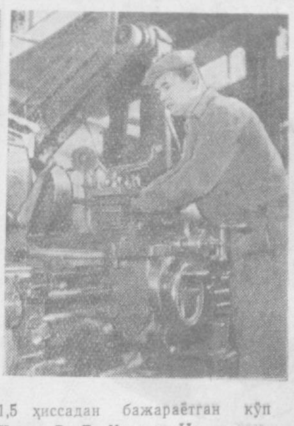

Суратларда: 1. Тошкент экскаватор заводининг смена топшириғини 1,5 ҳиссадан бажараётган кўп станокчи илғор пардозловчиси ўртоқ А. Расулев иш устида. 2. Ўртоқ В. Д. Извеков Ильич номли заводда ишлаётганига 25 йилча бўлиб қолди. У кундалик топшириқни системали равишда икки баравар бажариш билан коллектив ҳурматига сазовор бўлмоқда.

В. Салов ва Қ. Розиқов фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОНА СИЙНАСИ

Сочлари жингалак, кўзлари чарос,
Юзими?
Атир гул, лаблари гилос,
Бир дўндиқ, дўмбоққа суқланиб боқдим,
Орзулар кўнида қанотим қоқдим.
Бир ўпгим ва кучгим келди болани;
Муҳаббат боғида унган лолани.
Нотаниш бўлса-да она-келинчак
Кўксида яшнаган бу фарзанд-чечак,
Қийқириб, талпиниб ортдирди ихлос,
Қилиғин, шўхлигин севиб қолдим, рост.
Томоша айладим кетолмай йироқ,
Кўнглимни ёритди шу равшан чироқ.
«Кел!» десам келмоқчи бўлиб алдайди,
Онанинг кўксидан юзин олмайди.
Бир томчи сутини гўдак эҳтимол,
Мисоли ҳис қилар гулдан эмган бол!
Шу учун кўкрагин қўймайди, дўмбоқ.
Шу учун сутига тўймайди, дўмбоқ!
Шунчалар ширинми, тансиқми сути?
Шунчалар сахийми кўкрак—булути?
Онанинг кўкраги— гўдак болиши,
Бош қўйса, ё эмса тинар нолиши.

Қай гўдак шимирса кўкрак шарбатин,
Мафтуни бўлади ҳаёт лаззатин.
Тилида мазаси, тоти қолади.
«Ойи, ойи» деган оти қолади.
Онамиз кўкрагин йўқдир қиёси,
Шундан оқиб чиқар меҳр дарёси.
Ҳар томчи сутида меҳригиё бор,
Ҳар томчи сутида кўзга зиё бор!
Ҳар томчи сутида фароғат бордир,
Ҳарорат, саодат, қаноат бордир.
Бир томчи сутидан татиган башар
Ҳамиша онанинг ёдила яшар.
Сут билан куч-мадор оқиб киради,
Ирода, ифтихор оқиб киради.
Ҳар она кўкраги бахт ҳазинаси!
Умид гавҳарларин сақлар сийнаси...
Она кўкрагига Пушкин қўйган бош,
Бу кўкракдан чиққан Ленидек қуёш,
Сийнага бош қўйган улуғ инсонлар —
Онамиз жаҳонга берган эҳсонлар...
Шу учун табаррук она сийнаси...
Бу кўкрак — башарнинг меҳр ҳазинаси!

Ёнғин МИРЗА.

РЕПОРТАЖ

РАНГ-БАРАНГ ГАЗЛАМАЛАР

Янги ҳосилдан той-той пахталар ортилган вагонлар Тошкент тўқимачилик комбинатига тўхтовсиз келиб турибди. Улкан комбинатнинг кўпминг кишилик тўқувчилари халқимизга янги ҳосилдан янги хил — сифатли, чиройли газламалар тақдим қила бошлади. Пилталаш-йигирув фабрикасига қабул қилинаётган момиқдек пахталар читга гул босиш фабрикасидан ранг-баранг газламалар ҳолида савдо ташкилотларига жўнатилмоқда.

Читга гул босиш фабрикасининг директори ўртоқ Белоус кабинетига таклиф қилиб, ҳозир қандай газламалар ишланаётганлигини кўрсатмоқчи бўлди. Ёруғ, кенг хонада столлар устига ёзилган ипаксимон майин, рангдор газламалар қуёш нурида товланади. Оҳарлик газламаларнинг лола, ромашка, оқ лилия ва атир гуллари кўзни қамаштиради. Хилма-хил гулларга кўмилган чит, сатин, мая, вуаль-креп, паплин каби юзларча номдаги газламалар диққатни ўзига жалб этади.

— Қани, танлангиз-чи, сизларга қайси бири ёқар экан, — деди ўртоқ Белоус, шипдан полгача тортиб қўйилган иккинчи туркум газламалар лентасини кўрсатиб. Фабриканинг илғор рассоми ўртоқ Мавлонов бу янги хил матага мос гул ва бўёқ танлаш учун кўп меҳнат сарф қилди. Ижодий изланиш яхши натижалар берди. Худди жонли гулдек бўлиб турган оқ лилия гули майин газламанинг кўринишини очиб юборди.

— Рассомларимиз, — дейди мастерской бошлиғи ёш рассом С. Чеховская, — янги пахта ҳосилидан ишланаётган газламаларга янгича гул ва янгича безак беришга ҳаракат қилмоқда. Мана, 102 хил гул. Буларнинг ҳаммасини биз газламаларга босиб, кўрикдан ўтказмоқдамиз.

— Тўқ рангли газламага катта гуллар яхши тушади, — дейди харидорларнинг дид ва талабларига ўрганиб қолган Чеховская. — Гул танлашда хотин-қизларимизнинг узун сочларини, қора кўзларини, буғдойранг юзларини ҳисобга олишимиз керак. Шу сабабли тўқилган газламалардан кўйлаклар тиктириб, текшириб кўрамиз.

Шундай қилиб, гуллар ҳамма кўриклардан ўтгандан сўнг газламаларга кўчирилади.

Биз читга гул босиш машиналари олдидамиз. Раклист Коровушкин диққат-эътибор билан машина ҳаракатини кузатиб турипти. Бу жуда мураккаб иш. Ҳар хил рангли гуллар босаётган машина ҳаракатини заррача ўзгартирса, гўзал гуллар бутунлай бошқа хил кўриниш олиши, ҳатто читлар устига доғ бўлиб тушиши мумкин. Кекса раклист ўзининг 45 йилги меҳнатини гул босиш машиналари олдида ўтказди. У, миллиард метр газламаларни қўлдан чиқарди. Энди ўртоқ Коровушкин пенсияга чиқиб кетаётир. У, ўз постини ёш раклист Қорабоевга топширди. Ёш мастер газламаларга атир гулини босар экан, 12 хил рангнинг ўз ўрнида чиқишини диққат билан текширади. Газламалар бир-биридан чиройли.

Бир неча соат ичида мингларча метр газламалар машинадан чиқди. Худди кино лентасидек автоматларда тахланиб, охирги пунктларга узатилади. Кетма-кет келиб турган машиналар тўп-тўп газламаларни юклаб, савдо ташкилотларига шошилади.

Н. ШЕРАЛИЕВ.

Тошкент тўқимачилик комбинати.

Ўзбекистон Давлат эстрадасининг гастроллари

Қардош республикалар халқлари ўзбек миллий санъатини ғоят севадилар ва қадрлайдилар. Ўзбек давлат эстрадасининг республикада хизмат кўрсатган артистка Сора Самандарова раҳбарлигидаги солист ва раққосалардан ташкил топган бир группа артистлари Закавказье республикаларининг Ереван, Тбилиси каби пойтахт шаҳарларида ва область, район марказларида зўр муваффақият билан концерт бердилар. Ҳозирги кунларда бу коллективнинг Озарбайжон республикасининг пойтахти Боку шаҳрида бераётган гастроль-концертлари ҳам томошабинлар томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинмоқда.

Эстрада ансамблининг солисткаси Марям Халилова ижросида айтилган ашулалар ва хилма-хил лапарлар, артист Абдуллажон Йўлдошев томонидан қўш доирада усталик билан ижро этилган номерлар томошабинлар олқишига сазовор бўлмоқда. Бу эстрада артистларининг концерт программасида рангбаранг номерлар бор. Талантли артистлар — Валентина Землякова, Михаил Витков, Алек Бежамбекларнинг ижодий иштирокида тайёрланган музика, ашула, монолог, фельетон каби номерларни ўз ичига олган «Шундай бўлади» номли репертуарлари муваффақиятли чиққан. Бу группадаги эстрада артистлари ўз санъатларини апрель-май ойларида РСФСР томошабинларига ҳам намойиш қиладилар.

Шу кунларда ўзбек эстрадаси артистларининг бошқа группалари ҳам республикамизнинг область ва район марказларига гастролга бориб, қишлоқ меҳнаткашларига янги программада концерт бераётирлар. Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғулом Абдураҳмонов бошчилигидаги эстрада артистларининг Самарқанд областида бераётган концертлари ҳам томошабинлар томонидан яхши кутиб олинмоқда.

Бу коллективнинг репертуарлари хилма-хиллиги ва бойлиги билан ажралиб туради. Концертда Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист Жалол Осимов қардош қозоқ, қирғиз, уйғур халқларининг лирик қўшиқларини ёқимли ижро этиши билан тингловчиларни ўзига мафтун қилади. Бундан ташқари, Осимовнинг «Канал» қўшиғини ижро этиши, айниқса, муваффақиятли чиққан. Бу қўшиқда янги ерларни ўзлаштираётган, каналлар очиб, чўлларни бўстонга айлантираётган фидокор халқимизнинг меҳнат зафарлари куйланади. Шунингдек, композитор Рамазоновнинг «Хоразм халқ рақси»ни ва хилма-хил лапарларни усталик билан ижро этаётган Розия Ёқубова томошабинлар ҳурматига сазовор бўлаётир.

Наманган областининг район марказларида, совхоз, колхоз клубларида республикада хизмат кўрсатган артист Мадраҳимов бошчилигидаги бир группа эстрада артистлари берган концертлар ҳам муваффақиятли ўтди. Уларнинг навбатдаги гастроллари Андижон ва Фарғона областларида бўлади.

Яқинда ташкил қилинган, 18 кишидан иборат Хоразм халқ куйлари, музика ва рақс ансамблининг Тошкент области пахтакорларига бераётган концертлари ҳам зўр муваффақият билан ўтмоқда.

Эстраданинг ёшлардан ташкил топган коллективи Бутуниттифоқ ёшлар ва студентларининг фестивалига қатнашиш учун зўр тайёргарлик кўряпти. Жаҳон ёшлари ва студентларининг Варшавада бўлиб ўтган V фестивалининг лауреати Тамара Юнусова ва доирачи Қ. Дадаевлар ўзларининг янги репертуарлари билан қатнашадилар. Тамара Юнусова ўзбек пахтакор қизлари рақсини ижро этади. Бу рақсларида у оддий ўзбек қизининг гўзал, қувноқ ҳаётини, ватанпарварлик хисларини, меҳнатсеварлик фазилатларини, мустаҳкам тинчлик учун кураши, юксак интернационализм каби туйғуларини моҳирлик билан тараннум қилади.

М. АБРОРОВ.

Бригада механиги Цой меҳнат кунига 100 минг сўм пул олди

ЯНГИБОЗОР (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида ўтган қишлоқ хўжалик йили зўр муваффақият билан якунланди. Колхозчилар катта майдонларда каноп, жутдан юқори ҳосил етиштириб, йиллик планни 350 процент қилиб адо этдилар. Колхоз сметада мўлжалланган 7 миллион 815 сўм ўрнига 26 миллион 416 минг сўм даромад қилди. Бўлинмас, маданий-оқартув ва бошқа фондларга ажратилган маблағлардан ташқари, колхозчиларнинг меҳнат кунларига 14 миллион 700 минг сўм ёки ҳар бир меҳнат кунига 55 сўмдан тақсимланди. Колхозчилар ҳар бир меҳнат кунига 6 килограммдан ғалла ҳам олдилар. Бу колхозда ҳар бир хўжаликнинг йиллик даромади ўрта ҳисоб билан 40 минг сўмга тўғри келди.

Жамоат меҳнатига актив қатнашиб, ҳалол меҳнат қилган хўжаликлар катта даромад олдилар. Колхозчи ўртоқ Тўхтахўжаев оиласи билан 68 минг сўм пул, 7,5 тонна ғалла олди. Ко Антон бир йиллик меҳнат кунларига 75 минг сўм нақд пул олди.

Бригада механиги ўртоқ Цой С. Т. мўл ҳосил етиштиришга катта ҳисса қўшди. Шунинг учун ҳам у колхозда ҳаммадан кўп — 100 минг сўм пул ва 11 тонна ғалла олди.

УЙНАБ ГАПИРСАНГ ҲАМ, УЙЛАБ ГАПИР

Революцион ҳушёрлик—совет ватанпарварининг муҳим фазилати

Совет халқи КПСС XX съезди тарихий қарорларини бажара бориб, коммунистик қурилиш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришаётир. Халқлар дўстлигининг қўрғони, тинчлик ва халқаро хавфсизлик таянчи бўлган Совет Иттифоқининг иқтисодий қудрати ўсмоқда, мудофаа қобилияти мустаҳкамланмоқда.

Хитой Халқ Республикаси ва бошқа халқ демократияси мамлакатлари социализм қурилиши соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар. Мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун кураши борган сари авж олмоқда.

Бу ҳол капитализм лагерига қўрқинч ва даҳшат солмоқда. Жаҳон реакцияси халқларнинг тинчлик, демократия ва социализм йўлидан боришига халақит бериш учун жон-жаҳди билан уриняпти. Империалистлар тинчликсевар мамлакатлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликка путур етказиш, социалистик лагерь мамлакатлари бирлигини бўшаштириш, халқаро вазиятни кескинлаштириш учун ҳар қандай йўллар билан ҳаракат қилмоқдалар.

Халқаро майдондаги сўнгги воқеалар бунинг ёрқин далилидир. Англия, Франция ва Исроилнинг Мисрга ҳарбий ҳужуми, Венгриядаги фашистлар исёни, Қўшма Штатларнинг Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларини қулликка солиш учун тузган янги планлари, социалистик лагерга қарши қўпорувчилик фаолиятининг ўсганлиги — буларнинг ҳаммаси империалистларнинг тинчликка ва халқлар хавфсизлигига қарши олиб бораётган бутун бир фитнасининг ҳалқаларидир.

Ҳозир ана шу хиёнаткорона фаолиятга АҚШ ҳукмрон доираларининг бошчилик қилаётганлиги ҳаммага аён бўлиб қолди. Америка разведкаси ва унинг агентурасининг социалистик ва тинчликсевар мамлакатларга қарши олиб бораётган қўпорувчилик ишлари АҚШ ташқи сиёсий йўлининг таркибий қисмидир. Америка ҳукумати ана шу жинояткорона мақсадлар учун ҳар йили давлат бюджетидан ошкора равишда катта маблағлар ажратмоқда. Яширин тарзда катта маблағлар ажратиш, шунингдек АҚШ даги турли монополиялар томонидан бевосита ажратилаётган кўплаб маблағлар бу ҳисобга кирмайди. Сўнгги олти йил ичидагина АҚШ конгресси СССР, Польша, Венгрия, Чехословакия ва бошқа социалистик давлатларга қарши жосуслик-диверсия ишлари олиб бориш учун 600 миллион доллар маблағ ажратди.

Америка разведкаси Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатларига қарши жосуслик, диверсия ишларида ҳар қандай воситалардан ҳам қайтмаётир. Бу разведка СССР территориясига ўз жосус ва диверсантларини юбормоқда. Бу жосус ва диверсантлар Ватан хоинлари, сиёсий жиноятчилар ва бошқа хил жиноятчилар орасидан ёллаб олинмоқда ва АҚШда, шунингдек Ғарбий Германия ҳамда бошқа капиталистик мамлакатларда жойлашган жуда кўп америка разведка мактабларида ўқитилмоқда. Бу разведка легал каналлар деб аталадиган йўлдан, яъни дипломатик вакиллар, мухбирлар ва бошқа расмий шахслар ниқоби остидаги ўзининг тажрибали разведкачиларидан зўр бериб фойдаланмоқда.

Матбуотимизда америка разведкаси томонидан совет территориясига юборилган жосус ва диверсантларнинг қўлга тушганлиги, шунингдек Американинг турли расмий шахслари жосуслик қилаётганда жиноят устида фош қилинганлиги ҳақида бир қанча хабарлар эълон қилинди.

Бироқ бу — империалистларнинг разведкалари, биринчи навбатда америка разведкаси учун сабоқ бўлмаганга ўхшайди. Империалистик разведкалар ҳар қандай йўл билан СССР га ва халқ демократияси мамлакатларига қарши жосуслик-диверсия ишларини кучайтиришга ҳаракат қилмоқдалар ҳамда бунинг учун янги-янги воситалар ва усулларни қидириб топмоқдалар.

Империалистик давлатларнинг разведка органлари мамлакатимиз ичкарисида улар учун ҳар қандай социал таянч аллақачон тугатилганлигини биладилар. Шунинг учун ҳам улар маънавий жиҳатдан бузилган ва тутуриқсиз кишиларни, социалистик мулкни талон-торож қилувчиларни, ҳар қандай авантюристлар ва амалпарастларни қўлга олишга уринадилар. Улар айрим совет кишиларининг бепарволигидан ва кўнгилчанлигидан фойдаланишга ҳаракат қиладилар.

Империалистик разведкалар қўпорувчилик фаолиятининг кучайганлиги совет кишиларидан бундан буён ҳам душман жосусларини ўз вақтида фош қилиш ва уларнинг кирдикорларини барбод қилиш учун ўз ҳушёрликларини тинмай ошириб боришларини талаб қилади.

* * *

Совет кишиларининг юксак революцион ҳушёрлиги туфайли империалистик разведкалар ва уларнинг агентлари амалга оширмоқчи бўлган қўпорувчилик ишларининг барбод қилинганлигини кўрсатувчи кўп мисоллар совет давлатининг тарихидан маълум.

...Саноат шаҳарларидан бирида комсомол аъзоси Егорова бир фото ҳаваскорига ўз эътиборини жалб қилди. Бу фотограф бир неча кун мобайнида муайян вақтда қирғоққа келиб, чўмилаётганларни суратга олар эди. Совет қизи бундан шубҳаланиб, маҳаллий ҳокимият органларига хабар қилди. Фотограф қўлга олинди. Унинг ёнидан «Лейка» фотоаппарати, телеобъектив ва у «ҳаваскорлик қилиб» расмга олган фотолардан тайёрланган фотомонтаж топилди. Фотомонтажда дарёнинг нариги қирғоғида жойлашган завод корпуслари ва темир йўл кўприги тасвирланган эди. Тажрибали жосус узоқ масофадаги объектларни суратга олишда махсус оптикадан фойдаланган.

Бизнинг чегара районларимизда совет ватанпарварлари кўпгина жосусларни ва диверсантларни қўлга туширдилар. Масалан, тайгалик овчи Шарлай Аюшев турли вақтларда 8 та қуролли душман жосусини тутиб берди, колхозчи Реджей Тетри бир ўзи 80 диверсантни қўлга туширди, колхозчи Қурбон Гелди Абди бир неча йил мобайнида 120 жосус ва диверсантни ушлаб берди.

Мамлакатимиз чегара районларидаги аҳоли турли вазиятларда ўз ҳушёрлигини кўрсатмоқда. Бир куни кечқурун колхозчи Большаков ўз посёлкасига қайтаётганида дарё томонга кетаётган номаълум хотинни кўрди. У ҳалиги хотинга етиб олиб, қаёқдан ва қаерга кетаётганлигини сўради. Бу хотиннинг, адашиб қолдим, деб берган жавобидан Большаков шубҳаланди, уни ушлаб заставага олиб борди. «Адашиб қолган хотин» чет эл разведкаларидан бирининг агенти бўлиб чиқди. Унинг сумкасидан учта булка чиқди. Бу булкаларнинг ичидан жосуслик маълумотлари ёзилган қоғозлар топилди.

Чегарани бузувчиларни тутиш ва фош қилишда колхозчи Зайкова ва унинг ўғли ўқувчи Саша, ўрмончи Николай Веревкин, темир йўлчи Иван Плешаков, уй ишлари билан шуғулланувчи Пелагея Демидова ва бошқа кўпгина совет ватанпарварлари совет чегарачиларига катта ёрдам кўрсатдилар.

Империалистик разведкалар ва уларнинг агентлари олиб бораётган қўпорувчилик ишида давлат сири ва ҳарбий сирга оид турли маълумотлар йиғишга катта ўрин берилади. Душман разведкачилари яхши биладиларки, Советлар мамлакатида тўла равишда бир жойга йиғиб қўйилган махфий маълумотларни олиш жуда қийин вазифа. Шунинг учун жосуслар бундай маълумотларни майда-чуйдаларигача қунт билан тўплайдилар, юзаки қараганда бутунлай аҳамиятсиз бўлиб кўринган ва мудофаамиз, экономикамиз ҳамда сиёсий ҳаётимизга оид айрим кичкина маълумотларни тўплайдилар. Душман разведкаси кичик-кичик маълумотларни бир жойга тўплаб ва таққослаб, анча муфассал разведка материалларига эга бўлиши мумкин.

Тажрибали жосуснинг баъзан шахсий суҳбатда шама қилиб айтилган гапни эшитиш, арзимаган ҳужжатни кўриши ҳам унинг учун муҳим сирни очишда калит бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун ҳам айрим совет кишилари, «мен кичкина вазифада ишлайман, ҳеч қандай сирни билмайман ва жосус учун аҳамиятим йўқ» деб ўйласалар, қаттиқ янглишадилар. Ҳар бир совет ходими ўз корхонасининг ҳаёти ва ишлаб чиқариш фаолияти ҳақида хилма-хил маълумотларни билади, душман разведкаси ана шу маълумотларга қизиқади, албатта.

Душман разведкасининг жосуслик-диверсия фаолиятининг практикаси ва техникаси жуда хилма-хилдир. Жосуслар ҳар қандай йўллар билан ташкилот ва муассасаларимизга кириб олишга, махфий ҳужжатларни ўғирлаш ёки суратга олишга (нусха олишга) интиладилар. Лекин бунда қўлга тушиб қолиш хавфи бор. Шунинг учун улар бошқа усулларни қидирадилар. Жосуслар махфий ҳужжатлар мазмунини, масалан, босма қоғозда ёки копировка қоғозда қолган изга қараб, ёзув машинкасида қолган изга қараб, шунингдек ҳужжатнинг столда қолдирилган хомаки нусхасига ёки корзинкага йиртиб ташланган ҳужжатга қараб белгилашлари мумкин.

Афсуски, бизнинг муассасаларимизда ҳали ҳам бундай «майда-чуйда» нарсаларга аҳамият бермайдиган айрим кишилар учрайди. Кераксиз қоғозлар, турли хомаки ёзувлар куйдириб ташлаш учун ҳеч қандай назоратсиз иккинчи даражали кишиларга топширилганлиги, кейинчалик эса бу қоғозлар жосуслар қўлига тушиб, чет эл разведкасига маълумот беришда фойдаланилганлиги ҳақида кўп мисоллар келтириш мумкин.

Шундай бир ҳодиса рўй берди. Ленинграддаги илмий-текшириш муассасаларидан биридаги махфий бўлимнинг ходимлари Александров ва Степанова давлат сиридан иборат ҳужжатларни йўқотиб қўйганлар. Улар масъулиятдан қўрқиб, алдаш йўлига ўтганлар ва бу ҳужжатлар гўё бошқа эски ҳужжатлар билан бирга ёқиб юборилди деган қалбаки акт тузганлар.

Тошкентлик бир киши бозорда қандайдир хат ёзилган қоғозни топиб олади. Бу қоғоз... Ўзбекистон ССРдаги институтлардан бирининг махфий ҳужжати бўлиб чиқади. Бир министрликнинг асосий биносидан куппа-кундузи бир қоп муҳим ҳужжатларнинг ўғирлаб кетилганлиги кишини айниқса ажаблантиради.

Чет эл разведкачилари совет кишиларининг шахсий ҳужжатларини қўлга туширишга катта аҳамият берадилар. Бу бежиз эмас, албатта. Душман қўлига тушган паспорт, партия ва комсомол билети, командировка гувоҳномаси, пропуск ва шунга ўхшаш кўпгина шахсий ҳужжатлар унга ўз қўпорувчилик ишини қилишга, дадилроқ ҳаракат қилишга, муассасаларимиз, ташкилотларимиз ва корхоналаримизга киришга ёрдам беради.

1957 йил февраль ойида Москвада бўлиб ўтган совет ва чет эл мухбирларининг матбуот конференциясида Американинг собиқ разведкачиси Кудрявцев: «Менинг фикримча, Америка разведкаси ўз жосусларини таъминлаётган сохта ҳужжатлар унча ишончли эмас», — деди. «Шу сабабли, — деди Кудрявцев, — ишимизнинг барбод бўлмаслиги учун бизларга сотиб олиш, ўғрилар орқали, шунингдек совет гражданларини ўлдириш йўли билан ҳақиқий совет ҳужжатларини қўлга тушириш тавсия этилган эди».

Мамлакатимизда совет кишиларининг ҳушёрлиги туфайли душман жосусларининг қўпорувчилик ишлари олиб бориши кундан-кунга қийинроқ бўлиб қолмоқда. Шунинг учун улар ортиқча даражада ҳаммага ишона берадиган, лақма кишиларни ўз тўрларига туширишга, улар билан танишиб, ишонч қозонишга, сўнгра эса товлаш ва сотиб олиш йўли билан, иғво ва дўқ-пўписа йўли билан ана шундай беқарор кишиларни ўз агентлари қилиб олишга бутун кучлари билан ҳаракат қиладилар. Айрим совет кишилари ўз анқовликлари туфайли чет эл разведкачиларининг қурбони бўлганликлари ҳақида матбуотимизда турли вақтларда хабарлар берилди.

Совет Иттифоқига йилдан-йилга кўпроқ чет элли меҳмонлар-туристлар, спортчилар, адабиёт ва санъат ходимлари ва ҳоказолар келмоқда. Шубҳасиз, буларнинг кўпчилиги СССРнинг чинакам дўстларидир. Улар бизлар билан биргаликда хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларидаги муваффақиятларимиздан қувонадилар. Совет кишилари чет элли меҳмонларни доим ҳурмат ва самимият билан кутиб олдилар. Улар бундан буён ҳам дунёдаги ҳар қандай мамлакатнинг вакилларини ўз ўлкаларида кўришдан, уларга ўзларининг коммунистик қурилиш соҳасидаги муваффақиятлари, СССР маданиятининг равнақи ҳақида гапириб беришдан хурсанд бўладилар. Бироқ совет кишилари, чет элли меҳмонлар орасида дўст бўлиб кўринса ҳам, душман ишини қиладиган айрим кишилар бўлишини ёдларида тутиб, илгаригидек ҳушёр бўлишлари лозим.

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

5 та янги кинотеатр қурилаётир

Ўзбекистон Маданият министрлиги томошабинлар сони кун сайин орта бораётганлигини ҳамда янги фильмлар ишлаб чиқариш тобора кўпаяётганлигини назарда тутиб, бу йил Тошкент шаҳрида бешта янги кинотеатр қуришга қарор қилди. Бу кинотеатрлар СССР Давлат банкаси ссудаси ҳисобига қурилади.

Ёзги кинотеатрларнинг кўпчилиги маданият ва истироҳат паркларида, шунингдек аҳоли зич жойлашган территорияларда қурилмоқда.

Янги ёзги кинотеатрларнинг ҳар бирида 600 дан 1000 тагача жой бўлиб, стуллар ораси анча кенг ва ўтиришга қулай қилиб жойлаштирилган.

Ёзги кинотеатрларнинг иккитаси пойтахтнинг асосий саноат корхоналари жойлашган Ленин райони территориясида қурилаётир. Буларнинг бири «1 Май» маданият ва истироҳат паркида, иккинчиси 8- Март кўчасининг хушманзарали қисмида қурилмоқда. Фрунзе районининг Школьная ва Одесса кўчаларига қуриладиган кинотеатр биносининг проект-смета ҳужжатлари қурилиш ташкилотларига топширилди. Куйбишев районининг Степан Разин кўчасига тушадиган кинотеатр қурилиши эса апрель ойининг иккинчи ярмида тугайди ва ишга туширилади.

З. МУҲАМАДЖОНОВ,
А. АБДУАЗИМОВ.

Киров район советининг сессияси

Яқинда меҳнаткашлар депутатлари Киров район Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия мандат комиссиясининг раиси депутат Зоировнинг докладини эшитди. Маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловларда район Советига 134 киши депутат қилиб сайланган. Сессия уларнинг депутатлик ваколатларини тўғри деб топди. Депутатлардан 44 киши хотин-қизлардир.

Сессия район ижроия комитетининг раислигига депутат Қодир Мўминовни, раис ўринбосарлигига депутат Ҳадича Отабоевани сайлади. Шунингдек сессия ижроия комитетнинг бўлим мудирларини, доимий комиссияларнинг раислари ва составини тасдиқлади.

С. САИДХЎЖАЕВ,
район Советининг депутати.

Тошкентдаги «Шарқ гули» артелининг коллективи шаҳар аҳолисининг дидига мос буюмларни кўплаб ишлаб чиқариш учун ҳаракат қилмоқда. **Суратда:** шаҳар Советининг депутати, смена мастери **М. Шермуҳамедова** ва район Советининг депутати, тикувчи **М. Мирпўлатова** ўртоқлар янги маҳсулот сифатини кўздан кечираётирлар.

Қ. Розиқов фотоси

(УзТАГ фотохроникаси).

Юқори Чирчиқ районидаги Сталин номли колхоз клубида яқинда биллиард хонаси очилди. Колхозчилар ишдан сўнг бу ерга биллиард ўйнаш учун келиб турадилар. Суратда: биллиард ўйнаш пайти.

В. Салоғ фотоси.

Кексалар қуванчи

Янги қурилиб, ишга туширилган муҳташам бинонинг пештоқига «Хуш келибсиз, марҳамат қилинг!» деган сўзлар чўғдек қизил алвонга ёзиб қўйилган. Унинг тагида «Кексалар чойхонаси» деган сўзлар кўзга ташланади.

Бинонинг кенг ва ёруғ залида 4 та катта кровать бўлиб, энг тўрдагисини қизил гиламлар, шойи кўрпача ва ёстиқлар безатиб турибди. Бу кроватда беш-олти нуроний мўйсафид чой ичиб, суҳбатлашиб ўтиришибди. Уларнинг чеҳрасида шодхуррамлик...

— Ҳукуматимизга минг раҳмат, — дейди Аҳмад ота Салимов суҳбатдоши Абдулқосим ота Расулевга. —Бундан бир неча ой бурун бу ўтирган иморатимиз ўрнида бузилган девор кесакларидан бўлак нарса йўқ эди.

— Халққа, биз кексаларга шунчалик ғамхўрлик қилганликлари учун ҳукуматимиздан, депутатларимиздан миннатдормиз. Азаматлар халқ хизматкори деган улуғ номни оқладилар, — деб дўстининг фикрини қувватлади Абдулқосим ота.

Бундан 5 ой муқаддам Орджоникидзе райони марказида яшовчи кекса сайловчилардан Аҳмад, Абдулқосим, Йўлдош, Абдуқодир ва Назармат оталар район марказидаги Орджоникидзе номли маданият боғида намунали қизил чойхона қуришни талаб қилиб, ўз депутатларига мурожаат қилган эдилар. Уларнинг бу илтимоси қондирилди. Орджоникидзе райпотребсоюзига қарашли Дўрмон сельпоси чойхонани қисқа муддат ичида қуриб, маҳаллий Советлар сайлови олдидан ишга туширди. Бунда посёлка Советининг депутати А. Тожиев, район Советининг депутатлари И. Назирова, А. Раҳмонов ва Э. Раҳимов ўртоқлар ташаббус кўрсатиб ишладилар.

Чойхонада битта қишлик, иккита ёзлик зал, қизил бурчак, буфет бор. Қишлик залга 4 та катта кровать, 10 та стол, 40 та стул қўйилган. Қизил бурчакда газета, журналларнинг янги сонлари бор. Чойхона заллари портрет ва плакатлар, шиорлар билан чиройли қилиб безатилган.

А. ХАЛИЛОВ.

Хасанбой икки бўрини ўлдирди

Оҳангарон районидаги Каганович номли колхознинг 300 бошдан ортиқ қўйи узоқ тоғ орасидаги «Қатранғи» мавзуидаги қўрада туради. Шу йил 2 февраль куни қўра атрофини қуюқ туман босди. Ҳатто 200 метр наридаги нарсани ҳам кўриб бўлмасди. Туман кунлари бўри молга кўпроқ ҳужум қилишини тажрибада кўрган чўпон Сафар ака қўйларни қўрадан узоқлатмай, милтиқ билан кузатиб юрди, соат 11 лар чамаси эди. Сафар ака 16 яшар ўғли Хасанбойни ўз ўрнига қўйди-да, ўзи чой ичиш учун ичкарига кириб кетди.

Шу пайт қўйлар хуркиб, қўра томонга тартибсиз равишда қоча бошлади. Қўйга бўри ҳужум қилган эди. Икки бўри биттадан қўйни босиб, бўғзидан тишламоқда. Хасанбой тезда қўшоғиз милтиқни тўғрилаб, катта бўрини отди, ўқ еган бўри жон талвасасида тишларини иржайтириб, даҳшат билан Хасанбойга югурди. Аммо довюрак бола ўзини йўқотмади, у яна ўқ узди, бу ўқ бўрининг миясига тегди. Бўри шу ондаёқ йиқилиб ўлди. Иккинчи бўри эса бир қўйни тишлаганича, тоғ тепасига қараб қочди. Хасанбой унинг орқасидан қувди. Бўрини қўрадан 300 метр нарида отиб йиқитди. Бу бўрилар анча вақтдан бери колхоз ва колхозчилар молига ҳужум қилиб, кўп зарар етказган эди.

Колхоз правленияси Хасанбойни икки бош қўй билан мукофотлади.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Район касалхонасига эътибор кучайтирилсин"

Газетамизнинг шу йил 6 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида хабар босилиб, унда Гулистон районидаги касалхоналарнинг нормал ишлаши учун етарли шароит яратиб берилмагани ҳамда болалар ва оналар консультацияси ташкил этилмагани кўрсатилган эди.

Тошкент область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири ўртоқ Ҳошимовнинг редакциямизга хабар қилишича, текширишда газетада кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Бу йил Гулистон районидаги касалхоналар ишини яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирлар амалга ошириладиган бўлган. Касалхоналарни ремонт қилиш ва жиҳозлаш учун область соғлиқни сақлаш бўлими 200 минг сўм пул, икки вагон ёғоч, тахта ажратган. Шунингдек, касалхоналардаги ўринларни 25 тага кўпайтириш, яна 4 та врач орттириш мўлжалланган.

Болаларга ғамхўрлик

Бизда мактабгача ёшдаги болаларни тарбиялаш ва уларнинг қувноқ дам олиши учун барча шароитлар яратиб берилган. Тошкент шаҳрининг ўзида 192 болалар боғчаси ишлаб турибди. Керакли инвентарлар, турли хил ўйинчоқлар ҳамда малакали тарбиячи-педагоглар билан таъминланган бу боғчаларда ишчи ва хизматчиларнинг 17 мингдан ортиқ болалари тарбияланмоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли меҳнаткашларнинг болаларига хизмат қиладиган ана шундай боғчаларнинг сони йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Яқинда Ленин райони территориясида икки қаватли, 100 ўринли боғча биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ленин, Куйбишев, Фрунзе, Октябрь, Киров районларида янги типда болалар боғчалари қуриш планлаштирилди.

Шаҳар ариқларини тоза тутиш учун

Шаҳардаги кўпгина корхоналардан оқиб чиқадиган сувлар Салор, Бўзсув, Бўржар ва бошқа тоза сув оқадиган канал ва ариқларни, айниқса, ёз ойларида жуда ифлослантириб юборарди.

Канал ва ариқларда санитария қоидасига амал қилиш мақсадида 1 январдан бошлаб корхоналарнинг ифлос сув оқизишига қарши кескин чоралар кўрилаётир. Масалан, 1 мартгача барча саноат корхоналари маъмуриятидан мавжуд сув канализацияларини ремонт қилиш ва уларни тартибга солиш талаб қилинади. Бу тартибга амал қилмаган корхона маълум миқдорда штраф тўлайди. Агар штраф ўз вақтида тўланмаса, у икки баравар қилиб ундирилади ва ифлос сувлар канализацияси тартибга келтирилади.

Янги тираж

10 мартда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат заёмининг (1951 йилги чиқарилиши) навбатдаги ютуқлар тиражи бўлади.

Тираж Семипалатинск шаҳрида ўтказилади. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитети клубининг биносида шахмат бўйича Ўзбекистон биринчилиги учун мусобақа бошланди. Бунда республиканинг энг кучли шахматчилари қатнашмоқдалар. **Суратда:** мастерликка кандидатлардан Хожибеков билан Грушевскийнинг учрашув пайти.

Б. Мазур фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Хавфсизлик Кенгашида

НЬЮ-ЙОРК, 8 март. (ТАСС). Илгари хабар қилинганидек, кеча Совет Иттифоқи вакили А. А. Соболев раислиги остида Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда Африкадаги янги давлат — Ганани БМТ аъзолигига қабул қилиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Кенгаш мажлиси Гана бош министри ва ташқи ишлар министри Куаме Нкруманинг БМТ бош секретари номига юборган мактуби муносабати билан чақирилди. Бу мактуб Гана давлатини БМТ га қабул қилиш илтимосидан иборат эди.

Хавфсизлик Кенгашининг ҳамма аъзолари Гана давлатини БМТ аъзолигига қабул қилишни ёқлаб гапирдилар.

А. А. Соболев Совет Иттифоқи вакили сифатида гапириб, Гана халқини миллий мустақилликка эришганлиги билан табриклади. Гана давлатининг ташкил этилиши, деди у, Африка халқларининг миллий озодлик курашида олға қараб қўйилган янги қадамдир. А. А. Соболев ишонч билдириб айтдики, Гана давлатининг БМТ ишларида иштирок этиши мамлакатнинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш ҳамда унинг ҳар томонлама ривожланиши ишида, шунингдек ёш давлатнинг халқаро алоқалар ўрнатиш ва уларни ривожлантиришига ёрдам беради.

Хавфсизлик кенгашининг баъзи аъзолари ўз сўзларида БМТ га бошқа давлатларни қабул қилиш масаласига тўхталиб ўтганликлари муносабати билан СССР делегати шуни эслатиб ўтдики, Мўғулистон Халқ Республикасининг уни БМТ га аъзо қилиш тўғрисидаги аризаси анча узоқ вақтдан буён Хавфсизлик Кенгашининг муҳокамасида турибди. Бу давлат, деб таъкидлади А. А. Соболев, БМТи нинг янги аъзоларга нисбатан устав талабларига тўла жавоб беради ва Хавфсизлик Кенгаши Мўғулистон Халқ Республикасини БМТ га қабул қилиш тўғрисида яқин орада ижобий қарор чиқаради деб, ҳисоблаб умид қилишга ҳақлидир.

Хавфсизлик Кенгаши Бош Ассамблеяга Гана давлатини БМТ аъзолигига қабул қилишни тавсия этишга бир овоздан қарор қилди.

«СОЙЯ» КЕМАСИ ҚУТҚАЗИЛГАНЛИГИ УЧУН ЯПОН ЖАМОАТЧИЛИГИ ТАШАККУР БИЛДИРДИ

ТОКИО, 8 март. (ТАСС). СССРнинг Токиодаги элчихонаси Япониянинг турли шаҳарлари ва районларидан жуда кўп хат ва телеграммалар олмоқда. Бу хат ва телеграммаларда Антарктикада Япониянинг «Сойя» кемасини музлар орасидан олиб чиққан «Обь» номли совет дизель-электроходи экипажига ташаккур билдирилади. Бу хатларда СССР халқларига нисбатан самимий дўстлик туйғулари изҳор қилинади. Ташаккур билдирган кишилар орасида атоқли жамоат арбоблари ва сиёсий арбоблар, меҳнаткашлар, санъат ходимлари, ўқувчилар бор.

Япония-Совет ўзаро ёрдам уюшмасининг раҳбарлари Китамура, Баба ва Усияма элчи И. Ф. Тевосян номига юборган мактубда бундай деб ёзадилар: Бутун япон халқи Антарктикада Япониянинг «Сойя» кемасига ёрдам кўрсатилганлиги учун Совет Иттифоқидан миннатдордир. Совет денгизчиларининг олижаноб ҳаракати, деб ёзадилар мактубнинг авторлари, Япония билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Япония-Совет совдо уюшмасининг директори Танабеннинг мактубида ва бошқа хат ҳамда телеграммаларда «Обь» денгизчиларига ва бутун совет халқига ташаккур изҳор қилинади.

ИНДОНЕЗИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ БАЁНОТИ

ЖАКАРТА, 8 март. (ТАСС). Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси Индонезиядаги реакцион офицерларнинг ҳукуматга қарши қўпорувчилик ишлари ҳақида баёнот эълон қилди. Баёнотда айтиладики, Сумаграда ва Индонезиянинг шарқий қисмида реакцион офицерлар группаларининг ҳаракатлари демократик ҳукуматни ағдаришга қаратилган ва СЕАТО мамлакатларининг Индонезиядаги қўпорувчилик фаолияти билан маҳкам боғланган. Реакцион офицерларнинг бу ҳаракатлари, дейилади баёнотда, халқнинг эътиборини президент Сукарнонинг программасидан четга тортиш мақсадини кузатади ва мамлакатнинг бошқа районларида фашист милитаристларнинг хуружларига сабаб бўлиши мумкин.

Индонезия Компартияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг баёнотида таъкидланадики, Индонезиянинг шарқий қисмидаги аҳоли республиканинг бирлиги учун курашмоқда ҳамда армияда фитнага қарши тура оладиган, Индонезиянинг шарқий қисмида янгидан тартиб ўрната оладиган ҳамда демократияни ва республиканинг бутунлигини ҳимоя қила оладиган кучлар бор.

Исроил қўшинларининг Миср территориясидан олиб чиқиб кетилишига доир

НЬЮ-ЙОРК, 8 март. (ТАСС). БМТ секретариати Бош секретарь Хаммаршельднинг «Бош Ассамблея томонидан 2 февралда қабул қилинган резолюцияларнинг бажарилиши тўғрисида»ги докладини эълон қилди. Докладда бундай дейилади: Бош Ассамблеянинг Исроил қўшинларини яраш линиясининг нариги томонига тамомила олиб чиқиб кетишни талаб этган резолюцияси 8 мартда Гринвич вақти билан соат 16.00 (Москва вақти билан 19.00) да «тўлиқ бажарилди».

Исроил қўшинлари Ғазодан олиб чиқилди

ТЕЛЬ-АВИВ, 8 март. (ТАСС). Бу ерда Ғазо районидан исроил қўшинларининг тамоман олиб чиқиб кетилганлиги тўғрисида хабар қилинди.

«Джерузалем пост» ва «Гаарец» газеталарининг мухбирлари Ғазодан билдиришларича, шаҳар аҳолиси исроил оккупантларининг кетиши тўғрисидаги хабарни хурсандчилик билан кутиб олган.

ДРАМА ТЕАТРЛАРИГА БУТУНИТТИФОҚ КЎРИГИ

Мамлакат театрларида қизғин иш кунлари бошланди. Артистлар, режиссерлар, рассомлар Улуғ Октябрнинг 40 йиллигини янги ижодий муваффақиятлар билан, совет ҳокимиятини курашиб қўлга киритиш ва мустаҳкамлаш тарихи тўғрисида, совет кишилари тўғрисида ёрқин, мазмундор спектакллар билан кутиб олишга тайёрланмоқдалар.

Академик Малий театр, Маяковский номидаги Москва театри, Горький номидаги Ленинград катта драма театри, Шевченко номидаги Харьков театри, Руставели номидаги грузин театри, Латвия академик драма театри, Сундукян номидаги арман театри ва бир қанча бошқа театрларнинг ижодий коллективлари умумхалқ байрамига энг яхши тайёргарлик кўриш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ташкил этишни таклиф қилдилар.

СССР Маданият министрлиги бу ташаббусни қувватлаб, Совет ҳокимиятининг 40 йиллигига тайёргарлик даврида драма театрларига Бутуниттифоқ кўриги ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Кўрик 1957 йил 15 ноябргача ўтказилади. Сентябрь-октябрь ойларида иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида республика театр фестиваллари ташкил этилиб, уларда кўрик даврида энг яхши ижодий муваффақиятларга эришган коллективлар қатнашадилар. Мамлакат театрларининг республика фестивалларида танлаб олинган энг яхши спектакллар Москвада кўрсатилади.

Г. Мюрдаль жанобларининг Ўзбекистонда бўлиши

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Европа Иқтисодий комиссиясининг ижроия секретари Гуннар Мюрдаль жаноблари ва унинг ҳамроҳлари Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Улар 8 мартда республика пойтахтининг ҳаёти билан танишишни давом эттирдилар.

Меҳмонлар Тошкент тўқимачилик комбинатига бордилар. Улар корхонада қандай маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги билан, ишлаб чиқариш ҳажми билан қизиқдилар, совет тўқимачиларининг турмуши билан танишдилар.

Тушдан кейин Мюрдаль жанобларини Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Х. М. Абдуллаев қабул қилди. Академия президенти республикадаги бу катта илмий марказнинг структураси ҳақида, Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг ривожланиши тўғрисида гапириб берди. Меҳмонлар республикада ишлаб чиқарувчи кучларнинг ўсишига, янги саноат марказларига, ер ости бойликларига, олиб борилаётган ирригация ишларига доир саволларига муфассал жавоб олдилар. Мюрдаль жаноблари БМТ Европа Иқтисодий комиссияси нашр этган бир неча босма материалларни Ўзбекистон олимларига топширди. Ўртоқ Абдуллаев Мюрдаль жанобларига ўзбек олимларининг бир қанча асарларини тақдим этди.

Суҳбат вақтида ҳар икки томон турли мамлакатларнинг олимлари ўртасида алоқаларни янада мустаҳкамлашга, жумладан, иқтисодий адабиётларни айирбошлашга интилганлигини билдирди.

Кечқурун Мюрдаль жаноблари ва унинг ҳамроҳлари Муқимий номидаги ўзбек музикали драма ва комедия театридаги концертда ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

Революцион ҳушёрлик—совет ватанпарварининг муҳим фазилати

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Совет давлатининг манфаатлари айрим кишиларнинг сергаплиги ва бепарволигига қарши курашни кучайтиришни талаб этади. Афсуски, бизнинг орамизда бундай кишилар ҳали ҳам учраб туради. Бу кишилар атрофдаги кишилар ўртасида ўзининг ҳамма нарсадан хабардор эканлиги билан махтанишни, «эътиборли кишилардан эшитган» қандайдир муҳим «янгиликни» айтиб беришни, баъзан эса ўзига маълум давлат сирини «ҳеч кимга айтмагин» деб гапириб беришни яхши кўрадилар. Бу хабарни эшитган киши сирни «бошқа кишига айтмагин» деб ўз дўстига айтади, шундай қилиб, «сир» ҳаммага ошкор бўлади ва чет эл разведкаси бундан хабардор бўлади.

Маҳмаданалар ва мақтанчоқлар кўпинча «эшик орқасида одам борлигини» эсларидан чиқазиб қўядилар. Қўлга тушган кўпгина душман жосуслари ўзларига керакли маълумотларни, хизматга оид гапларни ҳар жойда гапираверадиган, давлат ва ҳарбий сирни хат орқали ёки телефон орқали гапирган маҳмаданалар ва мақтанчоқлардан, ҳар хил анқовлардан эшитганликларини тан оладилар.

Анқовлик ва беғамлик — жосуслар ва диверсантлар учун «озуқа манбаи»дир. Лекин айрим совет ва партия ходимлари буни ёдларидан чиқазаётганга ўхшайдилар. Бир куни Курск областининг Н. районига Москвадан «ревизор» келди. У кўрсатган ҳужжатда айтилишича, инженер С. областдаги электр хўжалигининг аҳволини текшириш учун командировка қилинган. Шу ҳужжатга биноан областдагилар ҳалиги келган кишига райондаги кўпгина корхоналарнинг энергетика хўжалигини кўрсатганлар. Яхшики, ҳушёр одам чиқиб қолган. Электрстанциянинг оддий ишчиси «ревизор»нинг ҳатти-ҳаракатидан шубҳаланиб, ўз гумонини тегишли органларга билдирди. Маълум бўлишича, «инженер» С. бу ерга жосуслик-диверсия топшириғини бажариш учун келган экан. Диверсантнинг командировка гувоҳномаси, у Москва муассасаларининг биридан ўғирлаб олган ҳақиқий бланкага ёзилган бўлса ҳам, сохта бўлиб чиқди.

Империалистик давлатларнинг разведкачилари ўзларига керакли кишиларни гапга солиш учун кўпинча ичимликдан фойдаланадилар.

... Ҳарбий учувчи Б. мақтанчоқ бўлиб, дўст-душманни ажрата олмас эди. Бир куни у паркда иккита номаълум киши билан танишди. Ичишди. Сўнгра эса у «дўстларни» уйига таклиф қилди. Учувчи Б. маст бўлиб қолгач, самолётларнинг янги типлари ҳақида, ўзи хизмат қиладиган қисмнинг шахсий состави ҳақида ва кўпгина бошқа нарсалар ҳақида гапира бошлади. Шундан кейин ҳам у ўзининг янги «дўстлари» билан учрашганида маст бўлиб, турли махфий маълумотларни гапириб берди. Ўз-ўзидан маълумки, «дўстлар» учувчи Б. дан бундан кейин ҳам фойдаланган бўлур эдилар. Лекин бундай бўлмади. Улар чет эл разведкасининг жосуслари сифатида фош қилинди ва қамоққа олинди.

Учувчи Б. ҳарбий сирни айтгани учун совет қонунларига биноан қаттиқ жазо олди. Совет қонуни ўзларига ишониб топширилган ёки ўзларига маълум бўлган давлат сири ёки ҳарбий сирни сақлай олмаган кишиларни қаттиқ жазолайди.

Турмуш шуни кўрсатадики, совет кишилари ҳушёрлигини оширишда, уларнинг давлат сирини сақлай олишларини таъминлашда муассасаларимиздаги мустаҳкам интизом, уюшқоқлик ва тартиб энг муҳим роль ўйнайди. Душман разведкалари ва уларнинг агентларининг макрли ишларига қарши муваффақиятли курашиш учун В. И. Ленин таълим бериб айтганидек, «эпчил, эҳтиёт, онгли бўлиш керак, Совет ҳокимияти қонунларини виждонан бажаришдан салгина бўлса ҳам тисланишни, хиёл ҳам тартибсизликни жуда диққат билан кузатиб бориш керак... Озгина бўлсада қонунсизлик, совет тартибини озгина бўлсада бузишнинг ўзи меҳнаткашларнинг душманлари дарҳол фойдаланадиган нуқсондир...» (Асарлар, 29 том, 584 бет).

Демак, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш учун, совет қонунларининг аниқ бажарилиши учун кураш айни вақтда ҳушёрликни ошириш учун курашдир.

Совет кишиси юксак ҳушёрлигининг асоси унинг ғоявий жиҳатдан қуролланганлиги ва сиёсий онглилигидир. Коммунистик партия совет кишиларини сиёсий жиҳатдан тарбиялашга ғоят катта аҳамият бериб, уларга воқиаларни, халқаро вазиятни тўғри тушунишни, империалистлар ва уларнинг агентларининг жиноятқорона ниятлари ва ҳаракатларини олдиндан билиб олиш ва фош қилишни ўргатади.

Совет Иттифоқига қарши душман ўз қўпорувчилик ишида фойдалана оладиган ҳамма каналларни, ҳамма энг кичкина имкониятларни ҳам бекитиш — ҳар бир совет кишисининг муқаддас бурчидир.

Юксак революцион ҳушёрлик социалистик Ватанимиз қудратини мустаҳкамлаш учун курашда энг кучли қурол бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Полковник М. ЮРЬЕВ.

ҲОДИСА

Қиморбоз безорилар

Октябрь районининг Уйғур маҳалласида турувчилар: Каримқул Музаффаров ва Умарохун Собирхўжаевлар ҳеч қаерда ишламасдан, колхоз бозори ёнидаги кўркам ошхона ёнида қимор ўйинлари ташкил қилиб, кун бўйи ўзларига ўхшаган шахсларни тўплаб, ошиқни «гарткам» уриб, ҳамманинг таъбини хира қилиб юрар эдилар. Қиморбозлар орасида 224-УНР да охран бўлиб ишловчи Ашир Мўминов, табиёт музейида ишловчи Парда Эрматов, Тошкент темир йўлида проводник бўлиб ишловчи Шоҳаким Шамсиддинов, Октябрь райкомхозида ишловчи Маннон Анзаров, Октябрь райпромкомбинатида ишловчи Ҳикмат Мирзаев, «Таштекстильмаш» заводида слесарь бўлиб ишловчи Равел Абдуллин ва мебель фабрикасида дурадгор бўлиб ишловчи Раҳим Юсуповлар ҳам бўлган. Бу қиморбозлар ўзларининг бузуқ ишларига баъзи ёшларни ҳам жалб қилганлар. Бунинг натижасида Тахтапул кўчаси, 1-тупикда турувчи 16 ёшли Абдураҳмон Худойберганов, Чиғатой кўчаси, 366-уйда турувчи Ғайрат Шоносиров каби бир неча ёшлар ўқишни ташлаб, шу қиморбозларга ҳамкор бўлиб олганлар.

Қиморбозлар доим жамоат тартибини бузадилар ва оғизларидан боди кириб, шоди чиқиб ҳақорат сўзлар айтадилар.

Яқинда бу қиморбоз безорилар жамоат тартибини бузганликлари учун 5-милиция бўлими ходимлари томонидан ушланиб, Октябрь районидаги 1-участка халқ судига келтирилдилар. Халқ судьяси ўртоқ Ўлмасбоев бу қиморбоз безориларнинг ишини кўриб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу йил 4 январда чиқарган майда безорилик учун жавобгарликка тортиш тўғрисидаги фармонига биноан Каримқул Музаффаров, Ашир Мўминов, Умарохун Собирхўжаев, Парда Эрматов, Ҳикмат Пирмуҳамедов, Шоҳаким Шамсиддинов, Рауф Тўлганов, Маннон Анзаров, Аҳмад Ҳасанов, Абдураҳмон Худойберганов ва Ғайрат Шоносировларни 15 кундан қамашга қарор қилди. Ҳозир бу кимсалар қамоқда. Буларни ҳар куни милиция органлари шаҳарни ифлосликлардан, аҳлатлардан тозалашда ишлатиб фойдаланмоқдалар.

И. ҚАЛАНДАРОВ,
Тошкент шаҳар милиция бошқармасининг бошлиғи.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/III да кундуз **Май тўкилди**, кечқурун **Ҳожи афанди уйланади**. 12/III да **Ганг дарёсининг қизи**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/III да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Ромео ва Жульетта**, 12/III да **Эсмеральда**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/III да кундуз **Азиз ва Санам**, кечқурун **Зафар**, 11/III да **Концерт**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Етти қувноқ» қизиқчилар группасининг гастроллари, чавандозлар, дорбозлар ва бошқа номерлар. Бугун 3 марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун янги хитой бадиий фильми **Ҳасан ва Комила**, кеч соат 9 да кенг экранли фильм **Пролог**.

НАВОИЙ номли — кеч соат 7 гача **Ҳасан ва Комила**, кеч соат 8 яримда ва 10-20 минутда **Лайло ва Габор**.

«ИСКРА» — 1-залда кундуз ва кечқурун **Ҳасан ва Комила**, 2 ва 3-залда кундуз ва кечқурун **Сайпан ороли фожиаси**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз соат 4-50 минутгача **Ҳасан ва Комила**, кеч соат 6-40 минутдан **Катта шаҳар чеккасида**.

«УЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 11 яримгача **Ҳасан ва Комила**, қолган сеансларда **Катта шаҳар чеккасида**.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р 01065. «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Востока» ва Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1757.